

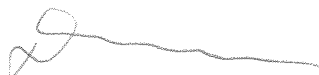
**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
W 2012 ROKU**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
W 2012 ROKU**

ZARZĄD BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

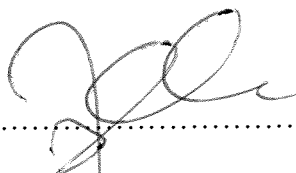
Prezes Zarządu

Dariusz Daniluk

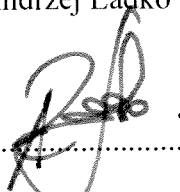
Wiceprezes - Pierwszy Zastępca Prezesa Zarządu

Jarosław Beldowski

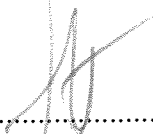
Wiceprezes Zarządu

Andrzej Ladko

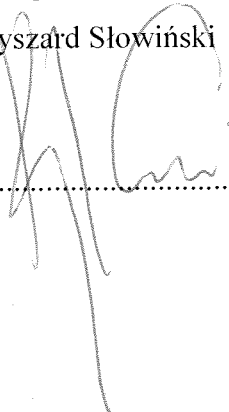
Wiceprezes Zarządu

Piotr Lasecki

Wiceprezes Zarządu

Ryszard Słowiński

Warszawa, dnia 8 kwietnia 2013r.

SPIS TREŚCI

Strona

1	WPROWADZENIE	5
2	WYNIKI FINANSOWE BGK ZA 2012 ROK.....	8
3	UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI BGK W 2012 ROKU.....	20
3.1	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA.....	20
3.2	RYNEK BANKOWY.....	23
3.3	ZMIANY OTOCZENIA LEGISLACYJNEGO.....	25
4	DZIAŁALNOŚĆ BANKU	27
4.1	STRATEGIA BANKU.....	27
4.2	KONSOLIDACJA FINANSÓW PUBLICZNYCH	28
4.3	DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA	29
4.4	DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA	34
4.5	BANKOWOŚĆ TRANSAKCYJNA.....	34
4.6	DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM I RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	35
4.7	PORTFEL AKCJI I UDZIAŁÓW	36
4.8	PROGRAM POPIERANIA BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO (PBM)	37
4.9	DZIAŁALNOŚĆ PORĘCZENIOWA W RAMACH PROGRAMÓW RZĄDOWYCH	39
4.10	FUNDUSZ ROZWOJU INWESTYCJI KOMUNALNYCH (FRIK)	42
4.11	FUNDUSZ ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (FŻŚ).....	43
4.12	POZOSTAŁE PROGRAMY I ZADANIA ZLECONE	44
5	DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZY PRZEPŁYWOWYCH I ICH WYNIKI FINANSOWE	50
5.1	KRAJOWY FUNDUSZ DROGOWY (KFD)	50
5.2	FUNDUSZ KOLEJOWY (FK)	54
5.3	FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (FTiR).....	56
5.4	FUNDUSZ DOPLAT (FD)	57
5.5	FUNDUSZ POŻYCZEK I KREDYTÓW STUDENCKICH (FPIKS).....	59
6	BGK W SPOŁECZEŃSTWIE.....	61
6.1	DZIAŁALNOŚĆ FUNDACJI IM. JANA KANTEGO STECZKOWSKIEGO	61
6.2	WOLONTARIAT PRACOWNICZY I INNE DZIAŁANIA SPOŁECZNE BANKU	62
6.3	WYRÓŻNIENIA, NAGRODY I RANKINGI	63
7	ROZWÓJ ZASOBÓW KADROWYCH BGK.....	64
8	ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE	66
9	ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO I OPERACYJNEGO...	69
9.1	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM.....	69
9.2	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA KREDYTOWEGO.....	71
9.3	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	73
9.4	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA FINANSOWEGO	74

9.5	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM	76
9.6	CHARAKTERYSTYKA RYZYKA OPERACYJNEGO	77
9.7	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA BANKU	77
10	KIERUNKI RÓZWOJU BGK.....	79

1 WPROWADZENIE

Bank Gospodarstwa Krajowego jest jedynym bankiem państwowym w Polsce. Został powołany do życia w 1924r. rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej. W okresie międzywojennym jego działalność koncentrowała się na wspieraniu instytucji państwowych i komunalnych, przemysłu zbrojeniowego oraz zarządzaniu przechodzącymi pod kontrolę państwa zakładami przemysłowymi. Administrował też funduszami celowymi rządu oraz pełnił rolę podstawowego uczestnika modernizacji i rozbudowy polskiej gospodarki w tym okresie (Centralny Okręg Przemysłowy, port i miasto Gdynia). Po wojnie, w roku 1948 działalność operacyjna BGK została zawieszona. Bank reaktywowano w 1989r. jako instytucję specjalizującą się w obsłudze sektora finansów publicznych. Działalność BGK reguluje ustawa z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego z późniejszymi zmianami oraz rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 11 maja 2010r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego.

Obecnie BGK jest głównym partnerem państwa w obsłudze rządowych programów społeczno-gospodarczych realizowanych w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz inwestycji infrastrukturalnych i mieszkaniowych szczebla ogólnokrajowego, regionalnego i lokalnego. Zadania wynikające z powyższej roli BGK wypełnia przede wszystkim w ramach obszaru działalności zleconej, poprzez którą rozumie się zarządzanie i realizowanie zadań w ramach funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi, dla których z mocy prawa BGK prowadzi wyodrębnione księgi rachunkowe i sporządza odrębne sprawozdania finansowe. Są nimi:

- fundusze narażone na ryzyko kredytowe (tzw. fundusze kredytowe) - ujmowane w bilansie i rachunku zysków i strat Banku:
 - Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych (FRIK),
 - Fundusz Żeglugi Śródlądowej (FŻŚ),
- fundusze związane z zarządzaniem przepływami środków finansowych (tzw. fundusze przepływowe) – nie ujmowane w bilansie i rachunku zysków i strat Banku:
 - Krajowy Fundusz Drogowy (KFD),
 - Fundusz Kolejowy (FK),
 - Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR),
 - Fundusz Dopłat (FD),
 - Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich (FPiKS).

Obok realizacji zadań działalności zleconej działalność Banku jest ukierunkowana przede wszystkim na obsługę jednostek sektora finansów publicznych (w tym jednostek samorządu terytorialnego i spółek komunalnych), przedsiębiorstw z wybranych branż gospodarki oraz pośrednio (przez system gwarancji i poręczeń we współpracy z bankami komercyjnymi) sektora małych i średnich firm. W ramach działalności typowej dla banków BGK realizuje zadania powierzane mu przez Rząd. Są one na ogół prowadzone w ramach specjalnych programów i wynikają z podpisanych umów pomiędzy zlecającym takie zadania organem państwowym i BGK.

Do najważniejszych działań podejmowanych przez Bank w roku 2012 należy zaliczyć przede wszystkim działania związane z przygotowaniem BGK do realizacji programów rządowych Portfelowa Linia Gwarancyjna *de minimis* oraz Programu Inwestycje Polskie, które mają na celu utrzymanie zarówno stabilnego poziomu finansowania małych i średnich przedsiębiorstw w warunkach zagrożenia kryzysem wynikającym z sytuacji gospodarczej niektórych państw w Unii Europejskiej jak i podtrzymanie inwestycji dla polskiej gospodarki o charakterze infrastrukturalnym.

Istotnym wydarzeniem w roku 2012 jest wyemitowanie przez Bank obligacji własnych na kwotę 1 miliarda złotych na okres od 20 listopada 2012 roku do 25 stycznia 2018 roku z oprocentowaniem wynoszącym WIBOR 6M + 44 p.b., co oznacza poprawę oceny Banku przez inwestorów w stosunku do roku 2011, gdy koszt ten wyniósł dla tego wolumenu dla obligacji czteroletniej 64 p.b. a dla trzyletniej 48 p.b. W dniu 27 kwietnia 2012 roku agencja ratingowa Fitch potwierdziła rating dla Banku Gospodarstwa Krajowego i nadała krajowy długoterminowy rating na poziomie „AAA(pol)” z perspektywą stabilną.

W roku 2012 w Banku realizowano zmiany organizacyjne w obszarach Operacji, Ryzyka i Sprzedaży. Między innymi scentralizowano proces operacji w Centrum Operacji Rozliczeniowych w Warszawie oraz centrum pomocniczym w Krakowie do obsługi Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W obszarze ryzyka utworzono trzy główne regionalne centra ryzyka kredytowego w Gdańsku, Krakowie i Poznaniu. W oddziałach pozostawiono tylko funkcje sprzedażowe oraz dokonano likwidacji dwóch oddziałów: w Pile i w Tarnowie oraz trzech filii: w Bielsko – Białej, Kaliszu i Legnicy. W toku zmian reorganizacyjnych zlikwidowano 96 stanowisk pracy.

W grudniu 2012r. przyjęta została przez Radę Nadzorczą Banku aktualizacja obowiązującej Strategii BGK na lata 2010 – 2014, która zakłada dalszy wzrost aktywności Banku w realizacji polityki finansowej, gospodarczej i społecznej Państwa w szczególności w kontekście kryzysu finansowego w Unii Europejskiej oraz przygotowania Polski do nowej perspektywy finansowej na lata 2014 - 2020.

Ze względu na konstrukcję programu PLD *de minimis* oraz stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego Bank nie będzie ponosił obciążenia wymogami kapitałowymi z tytułu ryzyka dla ekspozycji wynikających z tych gwarancji. Jednocześnie banki, które otrzymają gwarancje w ramach przedmiotowego programu, będą mogły stosować zerową wagę ryzyka wobec ekspozycji w części gwarantowanej przez BGK.

Uwaga:

Prezentowane w niniejszym sprawozdaniu z działalności BGK szczegółowe dane i wielkości finansowe przedstawiane są w układzie zarządczym, dostosowanym do monitorowania działalności Banku. Różnice w stosunku do danych wykazywanych w sprawozdaniu finansowym Banku za 2012r. mają charakter wyłącznie prezentacyjny. Zostały opisane przy właściwych ujawnieniach.

2 WYNIKI FINANSOWE BGK ZA 2012 ROK

Rok 2012 BGK zamknął sumą bilansową w wysokości 48 683,4 mln zł. Była ona wyższa o 8 868,7 mln zł, tj. o 22,3% od stanu na koniec 2011r. Największy wpływ na wzrost sumy bilansowej miał przyrost depozytów klientów. W odniesieniu do poprzedniego roku Bank odnotował wzrost tej pozycji o 8 032,2 mln zł, tj. o 32,5% i dotyczył on głównie depozytów jednostek budżetu centralnego, w tym Ministerstwa Finansów, przyrost depozytów JBC o 9 810,6 mln zł skompensowany głównie spadkiem środków podmiotów gospodarczych. Portfel kredytowy wzrósł nieznacznie, tj. o 165,2 mln zł w stosunku do stanu z końca 2011r. i wyniósł 14 100,2 mln zł. Zwiększyło się natomiast zaangażowanie Banku na rynku instrumentów finansowych, tj. dłużnych papierów wartościowych o 4 003,8 mln zł, co wynikało ze zwiększonego salda środków Ministerstwa Finansów.

Podstawowe parametry finansowe BGK osiągnięte w 2012 roku przedstawia tabela 1.

TABELA 1: Podstawowe parametry finansowe działalności BGK

Wyszczególnienie	Wykonanie 2011	Wykonanie 2012	Zmiana r/r
Dochodowość			
Wynik na działalności bankowej (mln zł)	812,6	713,8	-12,2%
Koszty działania i amortyzacja (mln zł)	248,8	242,4	-2,6%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji (mln zł)	70,6	-40,3	-
Wynik brutto (mln zł)	492,8	513,6	4,2%
Wynik netto (mln zł)	450,6	479,2	6,3%
Skala działania			
Kredyty brutto (mln zł)	13 935,0	14 100,2	1,2%
Depozyty klientów (mln zł)	24 680,6	32 712,8	32,5%
Fundusze podstawowe (mln zł)	5 586,3	5 942,2	6,4%
Suma bilansowa (mln zł)	39 814,7	48 683,4	22,3%
Efektywność działania			
			p.p.
Wskaźnik C/I ¹	30,62%	33,96%	3,34
ROE (wynik netto / śr. fundusze podstawowe)	8,22%	8,22%	0,00
ROA (wynik netto / śr. aktywa)	0,86%	0,94%	0,08
Marża odsetkowa ²	0,89%	0,91%	0,02
Współczynnik wypłacalności ³	13,36%	16,93%	3,57

¹ C/I (wskaźnik udziału kosztów w przychodach) = (koszty działania banku + amortyzacja) / wynik na działalności bankowej

² Marża odsetkowa = wynik z tytułu odsetek / śr. aktywa

³ Współczynnik wyznaczony wg metodologii COREP

Wynik netto Banku wyniósł w 2012r. 479,2 mln zł i był wyższy od osiągniętego rok wcześniej o 28,6 mln zł, tj. o 6,3%. Główną przyczyną wzrostu wyniku netto w relacji do poprzedniego roku była poprawa jakości portfela kredytowego, skutkująca rozwiązaniem rezerw wobec wzrostu ich poziomu w 2011 roku. Ujemna różnica wartości rezerw i aktualizacji (przewaga rozwiązań nad odpisami), która wyniosła -40,3 mln zł, przełożyła się na poprawę wyniku w stosunku do poprzedniego okresu o 110,9 mln zł. Korzystnie na wzrost wyniku wpłynęły również niższe

o 6,4 mln zł koszty działania i amortyzacji, a także wyższy o 2,2 mln zł wynik z pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych. Niższy o 98,8 mln zł wynik na działalności bankowej był efektem spadku przychodów z akcji lub udziałów o 93,7 mln zł, co spowodowane było niższą niż w roku 2011 dywidendą otrzymaną z PKO BP (162,7 mln zł w 2012r. w stosunku do 253,6 mln zł w 2011r.).

Wskaźniki efektywności ukształtowały się na poziomie odpowiednio: ROA 0,94% - o 0,08 p.p. powyżej wartości z 2011r. i ROE 8,22% - na poziomie wartości z 2011r.

Na koniec 2012r. współczynnik wypłacalności był wyższy od poziomu z 2011r. i wyniósł 16,93%.

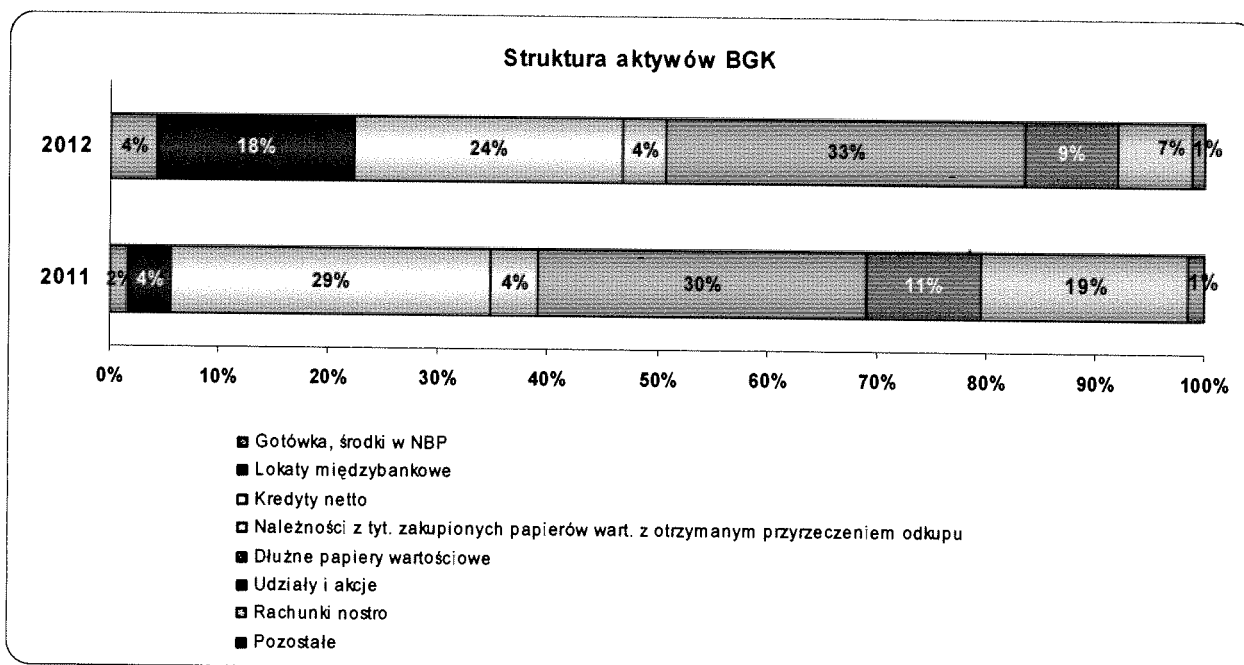
STRUKTURA BILANSU

Suma bilansowa Banku na koniec 2012r. wyniosła 48 683,4 mln zł i była o 8 868,7 mln zł (o 22,3%) wyższa od stanu na koniec 2011r. Największy wpływ na wzrost sumy bilansowej miały po stronie pasywów depozyty klientów, które wzrosły o 8 032,2 mln zł. Środki te ulokowano głównie w dłużne papiery wartościowe i lokaty międzybankowe.

AKTYWA

Zmiany w strukturze aktywów BGK, które nastąpiły w 2012 roku przedstawiono na rys.1.

Rys. 1

Portfel kredytowy

Portfel kredytowy brutto Banku na koniec 2012r. wyniósł 14 100,2 mln zł i zwiększył się w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku o 165,2 mln zł (o 1,2%). Największy nominalny wzrost, o 76,2 mln zł (o 1,4%), nastąpił w kredytach dla jednostek samorządu terytorialnego. Na koniec 2012r. stanowiły one podobnie jak rok wcześniej 40,0% portfela. Szczegółowy opis struktury portfela kredytowego i jej dynamiki znajduje się w rozdziale 4.3.

Zakup papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu wyniosły na koniec 2012r. 1 937,0 mln zł i były wyższe od tej wielkości z końca 2011r. o 222,9 mln zł (o 13,0%). Poziom tych należności związany jest z realizacją przez Bank transakcji lokacyjnych, a także z operacjami płynnościowymi.

Lokaty międzybankowe i portfel dłużnych papierów wartościowych

Na koniec 2012r. portfel dłużnych papierów wartościowych wyniósł 15 923,1 mln zł i był wyższy od stanu na koniec 2011r. o 4 003,8 mln zł (o 33,6%). Stan lokat międzybankowych na koniec 2012r. wyniósł 8 786,3 mln zł, tj. o 7 257,3 mln zł więcej niż rok wcześniej. Zmiany w poziomach tych pozycji były efektem operacji związanych z zarządzaniem płynnością Banku i lokowaniem środków klientów. Szczegółowe informacje na temat portfela znajdują się w rozdziale 4.6.

Środki na rachunkach nostro (z wyłączeniem środków w NBP)

Na koniec 2012 roku stan środków na rachunkach nostro wyniósł 3 248,4 mln zł i był niższy o 4 290,8 mln zł w porównaniu do stanu na koniec 2011 roku.

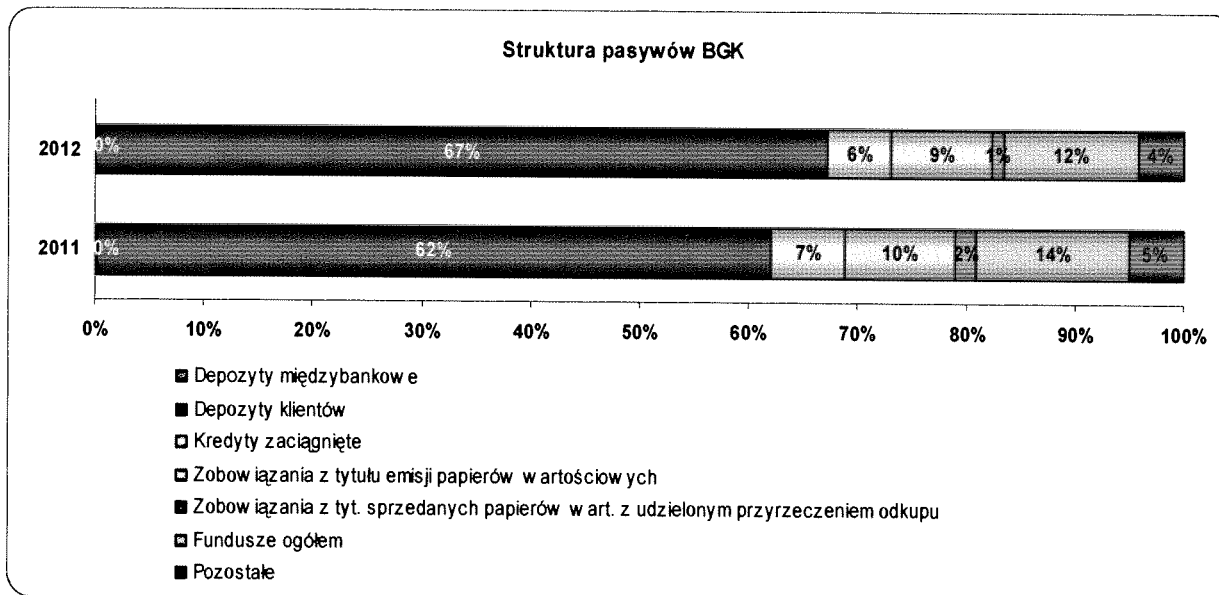
Udziały i akcje

W 2012r. dominującą pozycją w portfelu akcji i udziałów były akcje PKO BP S.A. o wartości nabycia 4 014,7 mln zł, wykazywane w bilansie jako udziały w jednostkach stowarzyszonych. W 2012r. Bank zwiększył swoje zaangażowanie w funduszach poręczeniowych o 5,0 mln zł do poziomu 65,0 mln zł. Aktualizacja wyceny całego portfela akcji i udziałów zwiększyła się w stosunku do końca 2011r. o 4,5 mln zł, co było związane przede wszystkim z wyceną tych aktywów na rynkach finansowych w 2012 roku. Szczegółowe informacje na temat struktury tego portfela znajdują się w rozdziale 4.7.

PASYWA

Zmiany w strukturze pasywów BGK, które nastąpiły w 2012 roku przedstawiono na rys.2.

Rys. 2

Baza depozytowa

Baza depozytowa Banku w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku wzrosła o 8 032,2 mln zł (o 32,5%). Największy przyrost depozytów w stosunku do 2011r. odnotowano w pozycji środków pozyskiwanych od jednostek budżetu centralnego. Wzrost salda tych depozytów wyniósł 9 810,6 mln zł (o 58,2%). Stanowiły one przeważającą część portfela depozytowego Banku i na koniec 2012r. ich udział wyniósł 81,5% wszystkich depozytów klientów, wobec 68,3% na koniec 2011r. Szczegółowe informacje na temat struktury tego portfela znajdują się w rozdziale 4.4.

Sprzedaż papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu wyniosły na koniec 2012r. 473,8 mln zł, tj. o 289,4 mln zł mniej niż na koniec roku poprzedniego. Niższy stan tych zobowiązań na koniec 2012r. związany był ze zmianą struktury pasywów Banku wynikającą z operacji płynnościowych i klientowskich.

Kredyty zaciągnięte

Finansowanie kredytami na koniec 2012r. wyniosło 2 805,8 mln zł i było w porównaniu do stanu na koniec 2011r. wyższe o 141,3 mln zł (o 5,3%). W 2012r. nastąpił wzrost środków przeznaczonych na pożyczki udzielane w ramach programu kredytów na wspieranie rozwoju regionalnego o 298,4 mln zł, do poziomu 1 370,6 mln zł. Natomiast środki na realizację programu wspierania budownictwa mieszkaniowego zmniejszyły się o 157,1 mln zł i wyniosły 1 435,2 mln zł.

Emisja obligacji

W celu pozyskania stabilnych źródeł finansowania swojej działalności Bank kontynuował emisję obligacji własnych. W 2012r. wyemitowano obligacje w kwocie 1 000 mln zł na okres 5 lat z korzystnym oprocentowaniem wynoszącym WIBOR 6M + 44 p.b. W roku 2012 nastąpił także wykup obligacji o wartości 500 mln zł.

Szczegółowe informacje na temat emisji obligacji przedstawia tabela 2.

TABELA 2: Emisja obligacji własnych (w mln zł)

Obligacje własne	Data emisji	Data wymagalności	Kwota w mln zł	oprocentowanie
BGK0213	16/02/2011	18/02/2013	1 000,0	WIBOR6M+38p.b.
BGK0215	16/02/2011	16/02/2015	1 000,0	WIBOR6M+64p.b.
BGK0514	11/05/2011	12/05/2014	1 000,0	WIBOR6M+48p.b.
BGK1016	05/10/2011	05/10/2016	500,0	WIBOR6M+100p.b.
BGK1012	27/10/2011	29/10/2012	500,0	WIBOR6M+50p.b.
BGK0118	20/11/2012	25/01/2018	1 000,0	WIBOR6M+44p.b.

Fundusze ogółem

Na koniec 2012r. wartość funduszy ogółem wyniosła 6 025,8 mln zł. Była to wielkość o 402,7 mln zł (o 7,2%) wyższa od stanu na koniec 2011r. Wzrost ten był głównie efektem zasilenia funduszy środkami z podziału wyniku za 2011r. w kwocie 348,5 mln zł oraz wzrostu funduszu z aktualizacji wyceny o 46,8 mln zł. Fundusz statutowy Banku wyniósł 5 247,9 mln zł, tj. o 299,7 mln zł więcej niż na koniec 2011r.

Wielkość i strukturę funduszy BGK przedstawiono w tabeli 3.

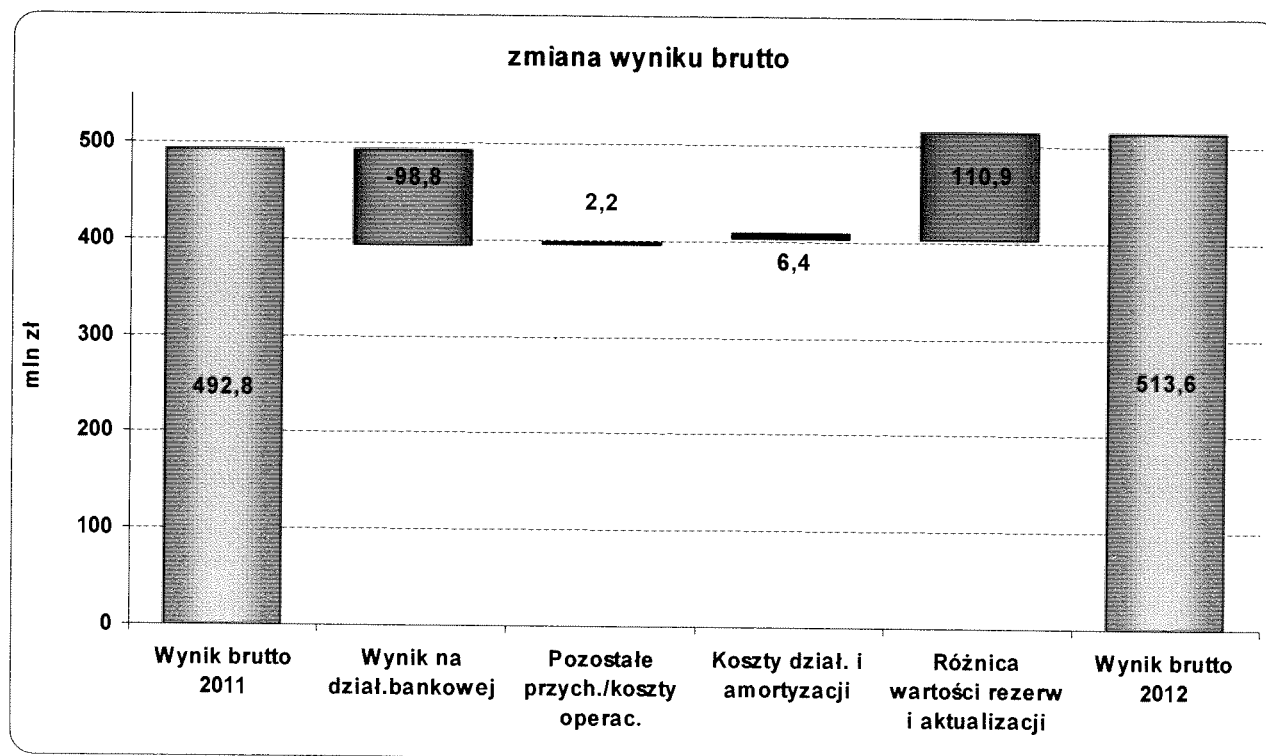
TABELA 3: Wielkość i struktura funduszy Banku (w mln zł)

Wyszczególnienie	2011		2012		Zmiana do 2011	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Fundusze ogółem	5 623,1	100,0%	6 025,8	100,0%	402,7	7,2%
Fundusze podstawowe	5 586,3	99,3%	5 942,2	98,6%	355,9	6,4%
Fundusz statutowy	4 948,2	88,0%	5 247,9	87,1%	299,7	6,1%
Fundusz zapasowy	445,8	7,9%	482,0	8,0%	36,2	8,1%
Fundusz rezerwowy	76,8	1,4%	76,8	1,3%	0,0	0,0%
Fundusz ogólnego ryzyka	115,5	2,1%	135,5	2,2%	20,0	17,3%
Fundusz z aktualizacji wyceny	36,8	0,7%	83,6	1,4%	46,8	127,2%

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wynik netto Banku wyniósł 479,2 mln zł i był wyższy od poziomu tej pozycji w 2011r. o 28,6 mln zł (o 6,3%), natomiast wynik brutto osiągnął wartość 513,6 mln zł, tj. o 20,7 mln zł (o 4,2%) więcej niż przed rokiem. Wzrost wyników spowodowany był głównie poprawą jakości portfela kredytowego, wzrostem wyniku na pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych oraz niższymi kosztami działania i amortyzacji. Spadek wyniku na działalności bankowej był spowodowany głównie niższymi przychodami z akcji lub udziałów o 93,7 mln zł, w tym PKO BP o 90,9 mln zł. Przyczyny zmiany wyniku brutto BGK za 2012 rok w stosunku do 2012 roku przedstawione są na rys. 3.

Rys. 3

Wynik na działalności bankowej

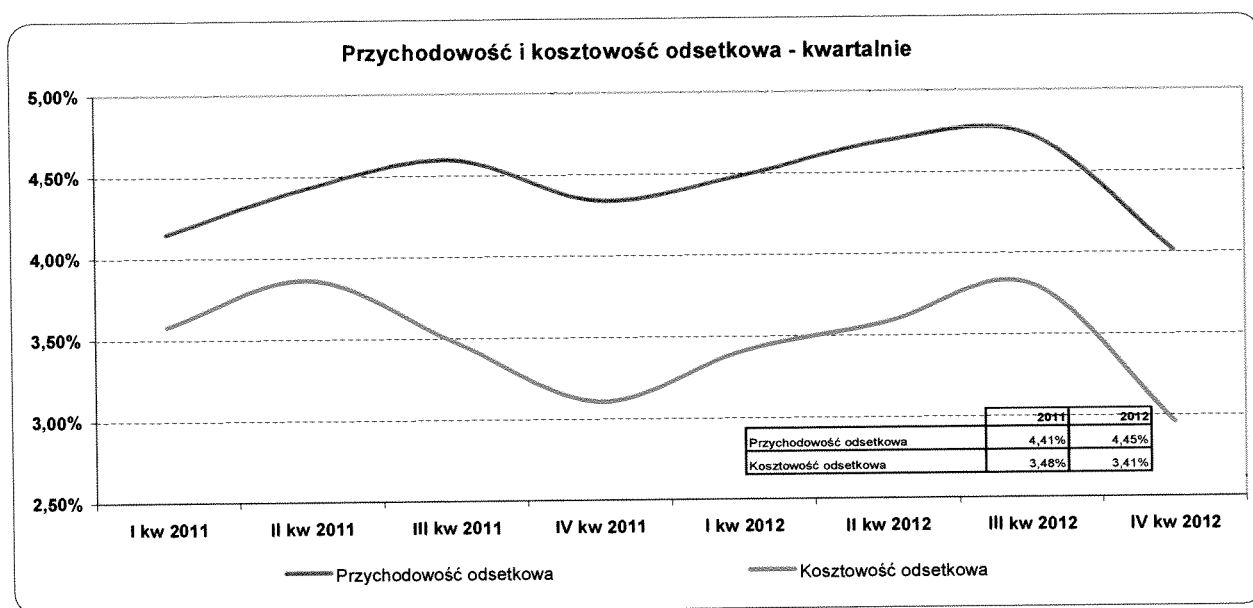
Na koniec 2012r. wynik na działalności bankowej wyniósł 713,8 mln zł i był niższy o 98,8 mln zł (o 12,2%) do uzyskanego na koniec 2011r. Spadek tego wyniku związany był głównie z niższymi przychodami z akcji lub udziałów oraz niższym wynikiem odsetkowym (spadek wynikający z większej skali spadku przychodów odsetkowych niż kosztów).

Wynik z tytułu odsetek

Największą składową wyniku na działalności bankowej stanowił wynik z odsetek, który na koniec 2012r. wyniósł 462,0 mln zł i był niższy od wielkości uzyskanej w 2011r. o 2,3 mln zł (o 0,5%).

W porównaniu z 2011r. spadek przychodów odsetkowych wyniósł 73,2 mln zł (tj. spadek o 3,4%), a spadek kosztów odsetkowych 70,9 mln zł (tj. spadek o 4,2%). Przychodowość i kosztowość odsetkową przedstawiono na rys.4.

Rys. 4

Spadek przychodów odsetkowych był związany głównie z niższymi poziomami średnich aktywów odsetkowych w roku 2012 (45,6 mld zł) w stosunku do roku poprzedniego (o 2,6 mld zł tj. o 5,4%).

Przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych były niższe w stosunku do roku poprzedniego o 106,3 mln zł (o 9,7%). Średni poziom dłużnych papierów wartościowych w roku 2012 wyniósł 20,4 mld zł i był niższy o 3,9 mld zł (tj. o 16%) .

W 2012r. przychody odsetkowe od kredytów wzrosły o 2,5 mln zł (o 0,3%). Główną przyczyną tego wzrostu była wyższa przychodowość kredytów o 24 p.b. (wzrost z 4,96% do 5,20%) związana ze średniookresowym wzrostem stóp procentowych pomimo spadku średniego salda kredytów o 1,6% z 13,9 mld zł w roku 2011 do 13,7 mld zł w roku 2012.

Średni poziom pozostałych aktywów odsetkowych w roku 2012 wyniósł 11,5 mld zł i był wyższy o 1,5 mld zł w porównaniu z rokiem 2011. Przychody pozostałych aktywów odsetkowych wzrosły o 30,6 mln zł.

Średnia przychodowość aktywów w roku 2012 wyniosła 4,45% i była wyższa o 4 p.b. w stosunku do roku poprzedniego.

Spadek kosztów odsetkowych wynikał przede wszystkim z niższych kosztów depozytów klientów w wyniku spadku ich średniego salda o 8% oraz zmiany struktury walutowej w roku 2012. Spadek ten był głównie kompensowany przez wzrost kosztów odsetkowych wynikających ze wzrostu średniego salda obligacji własnych oraz wyższego poziomu złotych stóp procentowych.

Koszty odsetkowe od depozytów klientów były niższe o 182,9 mln zł w stosunku do roku poprzedniego, co związane było obok niższego średniego salda z wyższym udziałem depozytów walutowych w strukturze, charakteryzujących się istotnie niższym oprocentowaniem. Koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych wzrosły o 90,0 mln zł (o 67,6%). Koszty pozostałych pasywów odsetkowych wzrosły o 22,0 mln zł.

Wynik z tytułu odsetek w niniejszym sprawozdaniu z działalności uwzględnia również przychody i koszty odsetkowe związane z transakcjami zabezpieczającymi różnice w strukturze walutowej aktywów i pasywów odsetkowych, natomiast prowizje rozliczane w oparciu o efektywną stopę procentową wykazywane są w wyniku z tytułu prowizji.

Wynik z tytułu prowizji

Wynik z tytułu prowizji wyniósł 78,8 mln zł i był o 4,4 mln zł wyższy od wielkości osiągniętych w 2011 roku. Przychody prowizyjne wzrosły o 5,5 mln zł co było głównie efektem uzyskania w 2012r. wyższych przychodów od gwarancji i poręczeń oraz za zarządzanie środkami JESSICA i za obsługę Funduszu Kredytu Technologicznego. Koszty prowizyjne wzrosły o 0,9 mln zł. Strukturę wyniku prowizyjnego zaprezentowano w tabeli nr 4.

TABELA 4: Wynik z tytułu prowizji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wynik z tytułu prowizji	74,4	78,8	4,4	5,9%
Przychody z tytułu prowizji	78,5	83,8	5,3	6,8%
- od kredytów i pożyczek	23,9	21,3	-2,6	-10,9%
- od operacjami papierami wartościowymi	2,5	3,2	0,7	28,0%
- od akredytyw, inkasa, gwarancji i poręczeń	5,7	8,6	2,9	50,9%
- pozostałe przychody prowizyjne	46,4	50,7	4,3	9,3%
Koszty prowizyjne	4,1	5,0	0,9	22,0%

W stosunku do sprawozdania finansowego wartość przychodów prowizyjnych w układzie zarządczym jest wyższa w roku 2012 o 12,2 mln zł i odpowiednio o 15,5 mln zł w roku 2011 i wynika z ujęcia w prowizjach wartości prowizji rozliczanych w czasie metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z akcji lub udziałów

Przychody z akcji lub udziałów na koniec 2012r. wyniosły 166,7 mln zł i były niższe od wielkości z roku poprzedniego o 93,7 mln zł tj. o 36,0%. Głównym składnikiem była otrzymana dywidenda z akcji PKO BP S.A. w wysokości 162,7 mln zł - niższa od uzyskanej w 2011r. o 90,9 mln zł. Pozostałe przychody wynikały z otrzymania dywidend z PZU S.A. (3,4 mln zł) i Będzin S.A. (0,6 mln zł).

Wynik na operacjach finansowych

Na koniec 2012r. wynik na operacjach finansowych wyniósł 15,4 mln zł i był wyższy od uzyskanego za 2011r. o 9,0 mln zł, co było efektem wyższego o 5,9 mln zł wyniku zrealizowanego na operacjach papierami wartościowymi, w tym głównie ze sprzedaży akcji z portfela otrzymanego w ramach dokapitalizowania Banku (szczegółowe informacje dotyczące tej pozycji znajdują się w rozdziale 4.7) przy wyższym o 3,1 mln zł wyniku z operacji instrumentami pochodnymi. Elementy wyniku na operacjach finansowych zaprezentowano w tabeli nr 5.

TABELA 5: Wynik na operacjach finansowych (w mln zł)

Wyszczególnienie ^a	Wykonanie		Zmiana do 2011 ^a	
	2011	2012	nominalna	%
Wynik na operacjach finansowych ^a	6,4	15,4	9,0	140,6%
Papierami wartościowymi	6,9	12,8	5,9	85,5%
Innymi instrumentami finansowymi	-0,5	2,6	3,1	-620,0%

W niniejszym sprawozdaniu z działalności, w stosunku do danych wykazywanych w sprawozdaniu finansowym Banku za 2012r., z pozycji wyniku na operacjach finansowych zostały wyłączone odsetki instrumentów IRS i OIS księgi bankowej w wysokości -5,2 mln zł i zaprezentowane w szyku rozstawnym na koszty i przychody odsetkowe odpowiednio w wysokości 6,7 mln zł oraz 1,5 mln zł.

Zmiana prezentacji ma na celu ujawnienie części odsetkowej instrumentów pochodnych stosowanych jako zabezpieczenie łącznie z wynikiem rozpoznanym na pozycjach zabezpieczanych.

Dane finansowe na dzień 31 grudnia 2011r. zostały doprowadzone do porównywalności.

Wynik z pozycji wymiany

Na koniec grudnia 2012r. wynik z pozycji wymiany był ujemny i wyniósł 9,1 mln zł i był o 16,2 mln zł niższy od osiągniętego w 2011r. W niniejszym sprawozdaniu z działalności, w stosunku do danych wykazywanych w sprawozdaniu finansowym Banku za 2012r., z wyniku z pozycji wymiany zostały wyłączone punkty swapowe instrumentów FX swap księgi bankowej w łącznej wysokości -180,8 mln zł i przeniesione w szyku rozstawnym na koszty i przychody odsetkowe odpowiednio w wysokości 207,4 mln zł i 26,6 mln zł.

Zmiana prezentacji ma na celu ujawnienie części odsetkowej instrumentów pochodnych stosowanych jako zabezpieczenie łącznie z wynikiem rozpoznanym na pozycjach zabezpieczanych.

Dane finansowe na dzień 31 grudnia 2011r. zostały doprowadzone do porównywalności.

Pozostałe przychody / koszty operacyjne

Na koniec 2012r. wynik na pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych był dodatni i wyniósł 1,8 mln zł. W porównaniu z 2011r. był wyższy o 2,2 mln zł. Strukturę pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych zaprezentowano w tabeli nr 6.

TABELA 6: Pozostałe przychody / koszty operacyjne (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	-0,4	1,8	2,2	-
Pozostałe przychody operacyjne	12,2	8,5	-3,7	-30,3%
Czynsz za wynajem lokali	3,8	3,8	0,0	0,0%
Opłaty	1,5	1,4	-0,1	-6,7%
Pozostałe przychody	6,9	3,3	-3,6	-52,2%
Pozostałe koszty operacyjne	12,6	6,7	-5,9	-46,8%
Opłaty	2,1	3,1	1,0	47,6%
Pozostałe koszty	10,5	3,6	-6,9	-65,7%

Koszty działania i amortyzacji

Na koniec 2012r. koszty działania i amortyzacji osiągnęły wartość 242,4 mln zł i spadły w stosunku do roku poprzedniego o 6,4 mln zł (o 2,6%). Spadek ten wynikał przede wszystkim z niższych o 7,8 mln zł (o 4,7%) wydatków na personel, a także niższych kosztów amortyzacji o 2,3 mln zł (o 13,1%). Wyższe koszty rzeczowe spowodowane były w głównej mierze wzrostem kosztów sprzętu i serwisu informatycznego (o 1,8 mln zł).

Niższe o 7,8 mln zł (tj. o 4,7%) wydatki na personel wynikały z przeprowadzonej w 2012r. w Banku restrukturyzacji zatrudnienia, co przyczyniło się do zmniejszenia zatrudnienia o 100 etatów.

Zmiany w zatrudnieniu są wynikiem reorganizacji i restrukturyzacji Banku, skutkującej redukcją etatów (likwidacja stanowisk pracy) oraz przeniesieniem części pracowników pomiędzy jednostkami i komórkami organizacyjnymi zgodnie z nową strukturą. Likwidacja stanowisk pracy dotyczyła przede wszystkim obszaru operacji, ryzyka i sprzedaży. Szczegółowe informacje znajdują się w rozdziale 7 Rozwój zasobów kadrowych.

W 2012r. Bank poniósł wyższe koszty rzeczowe przede wszystkim na utrzymanie budynków, budowli/nieruchomości (działania związane głównie z remontem Centrali) oraz koszty serwisowania sprzętu informatycznego i oprogramowania. Natomiast niższe były koszty szkoleń, koszty biurowe, koszty usług doradczych oraz koszty reklamy i promocji.

Wyższe o 1,5 mln zł (o 30,9%) koszty opłat na rzecz BFG wynikały ze zwiększenia podstawy naliczania składki (składka zależna od wymogu kapitałowego, który naliczany jest od wartości aktywów ważonych ryzykiem kredytowym).

Niższe koszty amortyzacji spowodowane są zakończeniem umarzania części środków trwałych. Nowe przedsięwzięcia związane z rozbudową infrastruktury są kontynuowane i przekazane będą do użytku w przyszłych okresach.

Strukturę kosztów działania zaprezentowano w tabeli nr 7.

TABELA 7: Koszty działania i amortyzacji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Koszty działania i amortyzacji	248,8	242,4	-6,4	-2,6%
Wydatki na personel	166,6	158,8	-7,8	-4,7%
Koszty rzeczowe	57,9	60,7	2,8	4,8%
koszty utrzymania pomieszczeń	17,4	19,5	2,1	12,1%
koszty telekomunikacji i transmisji danych	2,2	2,4	0,2	9,1%
koszty serwisów informacyjnych	4,1	4,4	0,3	7,3%
koszty sprzętu i serwisu informatycznego	9,6	11,4	1,8	18,8%
koszty szkoleń	1,7	2,4	0,7	41,2%
koszty biurowe	1,3	1,3	0,0	0,0%
koszty prenumeraty prasy i wydawnictw	0,2	0,2	0,0	0,0%
koszty delegacji	1,1	1,1	0,0	0,0%
koszty bezpieczeństwa i ochrony mienia	3,8	3,5	-0,3	-7,9%
koszty marketingu	4,4	3,9	-0,5	-11,4%
koszty reprezentacji	0,4	0,4	0,0	0,0%
koszty usług doradczych	2,5	1,7	-0,8	-32,0%
koszty eksploatacji samochodów	3,7	4,0	0,3	8,1%
koszty usług pocztowych i kurierskich	1,0	1,1	0,1	10,0%
pozostałe koszty, opłaty i podatki	4,2	3,5	-0,7	-16,7%
Koszty realokowane funduszy	-6,3	-6,5	-0,2	-
BFG i KNF	13,2	14,2	1,0	7,6%
Amortyzacja	17,5	15,2	-2,3	-13,1%

Koszty amortyzacji różnią się od prezentowanych w sprawozdaniu finansowym o koszty amortyzacji wspólnej stanowiące w powyższej tabeli element kosztów realokowanych funduszy.

Różnica wartości rezerw i aktualizacji

Różnica wartości rezerw i aktualizacji na koniec 2012r. wyniosła -40,3 mln zł (przewaga rozwiązań nad odpisami) i była niższa od wielkości na koniec 2011r. o 110,9 mln zł. Niższy poziom tej pozycji wynikał z poprawy jakości portfela kredytowego Banku i w konsekwencji niższej niż w poprzednim roku zmiany rezerw celowych. Jednocześnie Bank zmniejszył w 2012r. poziom rezerwy na ryzyko ogólne o 9,7 mln zł. Składowe różnice wartości rezerw i aktualizacji zaprezentowano w tabeli nr 8.

TABELA 8: Różnica wartości rezerw i aktualizacji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	70,6	-40,3	-110,9	-
saldo rezerw na należności	31,8	-26,6	-58,4	-
saldo rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-7,0	-3,7	3,3	-
saldo aktualizacji majątku finansowego	0,2	-0,3	-0,5	-
saldo pozostałych rezerw	45,6	-9,7	-55,3	-

3 UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI BGK W 2012 ROKU

3.1 Sytuacja makroekonomiczna

Gospodarka

Realne tempo wzrostu polskiej gospodarki w 2012r. wynosiło 2,0%¹. W ciągu roku wzrost gospodarczy słabł, a jego roczne tempo zmniejszało się z poziomu 3,5%, w I kwartale do poziomu 1,1% w IV kwartale.

Przyczyną tego zjawiska było przede wszystkim załamanie dynamiki popytu krajowego, która tylko w I kwartale znajdowała się na poziomie dodatnim. Odpowiadał za to stopniowy spadek dynamiki spożycia indywidualnego, która w ostatnim kwartale ubiegłego roku osiągnęła wartość ujemną. Istotną była także konsolidacja fiskalna skutkująca ograniczoną dynamiką wydatków publicznych, która na przestrzeni ubiegłego roku wahała się w przedziale od minus 0,1% do 0,1%. Spadek dynamiki PKB był natomiast ograniczany poprzez dodatnią kontrybucję eksportu netto, co było efektem większej skali spadku importu niż eksportu.

W 2012 roku kontynuowany był proces konsolidacji finansów publicznych. Prognozy wskazują, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych został zredukowany z 5,0% PKB w 2011r. do około 3,5% PKB. Państwowy dług publiczny w relacji do PKB zmniejszył się do poziomu ok. 53% PKB na koniec 2012r., przy czym do jego spadku istotnie przyczyniła się aprecjacja kursu złotego.

¹ Dane roczne i kwartalne dotyczące PKB i składowych stanowią oszacowanie GUS i mogą ulec zmianie.

Roczna dynamika wartości dodanej brutto obniżyła się z 3,4 % w I kwartale do 1,0% w IV kwartale. Uwagę zwraca jej wyraźny spadek w budownictwie, w szczególności w III kwartale (o 5,8%). Jest on wynikiem zakończenia dużych inwestycji infrastrukturalnych oraz ograniczenia inwestycji prywatnych. Słabo prezentowały się również dynamiki w przemyśle i handlu. W obydwu przypadkach w ostatnim kwartale ubiegłego roku odnotowano ich ujemne poziomy.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne osiągnięte przez polską gospodarkę w 2012 roku przedstawione są w tabeli 9.

TABELA 9: Dynamika zmian wskaźników makroekonomicznych w ujęciu realnym, r/r

Wyszczególnienie	2012				
	I-IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Produkt Krajowy Brutto	102,0	103,6	102,3	101,4	101,1
Popyt Krajowy	100,1	102,5	99,6	99,3	99,3
Spożycie ogółem	100,4	101,2	101,0	100,1	99,3
Spożycie indywidualne	100,5	101,7	101,2	100,1	99,0
Akumulacja brutto	99,0	110,9	94,1	96,3	99,2
Nakłady brutto na środki trwałe	100,6	106,0	101,3	98,5	99,7
Eksport	102,4	103,9	102,6	100,7	102,5
Import	98,1	101,6	96,9	96,3	98,0
Wartość dodana brutto	101,9	103,4	102,1	101,4	101,0
Przemysł	101,2	103,5	102,4	100,9	98,8
Budownictwo	99,5	109,7	102,0	94,2	97,9
Handel i naprawa pojazdów samochodowych	101,5	105,7	101,1	101,1	98,3
Transport i gospodarka magazynowa	107,9	106,5	110,2	109,7	105,4

Źródło: dane GUS

rok poprzedni = 100

Rynek pracy

Jedną z przyczyn słabnącej konsumpcji w 2012 roku było zdecydowane pogorszenie kondycji rynku pracy. Dynamika zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw pozostawała w ciągu całego roku poniżej wartości 1%, osiągając pod koniec roku wartości nieznacznie poniżej zera. Jednocześnie zwiększyła się stopa bezrobocia osiągając na koniec roku 13,4%. Istotnie przy tym spadła dynamika wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw z poziomu 8,1% w styczniu do 2,4% w grudniu. Przez znaczną część ubiegłego roku utrzymywała się przy tym ujemna roczna dynamika realnego funduszu płac.

Inflacja

Przez pierwsze trzy kwartały 2012 roku w Polsce utrzymywała się wysoka presja inflacyjna. Wskaźnik dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych znajdował się przy tym powyżej górnej granicy dopuszczalnych odchyień od celu NBP. Za wzrostem inflacji stały czynniki zewnętrzne -wzrost cen żywności oraz surowców energetycznych. Od początku IV kwartału nastąpił gwałtowny spadek wskaźnika CPI, który na koniec roku ukształtował się nieznacznie poniżej wartości celu NBP, czyli na poziomie 2,4% r/r. Spadek ten był związany z wygaśnięciem efektów zewnętrznych wywierających wcześniej presję inflacyjną przy utrzymującym się spadku krajowego popytu konsumpcyjnego. Jednocześnie ze względu na niską presję popytową stopniowo obniżała się inflacja bazowa. Uległa ona zmniejszeniu z poziomu 2,5% w styczniu do 1,4% w grudniu. Utrzymywanie się inflacji na podwyższonym poziomie w pierwszych miesiącach ubiegłego roku spowodowało, że RPP zdecydowała się na podwyższenie w maju stopy referencyjnej o 25 pb. Później jednak RPP wycofała się ze swojej decyzji, dokonując dwóch cięć stóp o 25 pb każda w listopadzie i grudniu. Tym samym na koniec roku stopa referencyjna NBP kształtowała się na poziomie 4,25%.

Rynek międzybankowy

W pierwszych miesiącach roku stawki rynku międzybankowego pozostawały stabilne. Nieoczekiwana podwyżka stóp procentowych przesunęła stawki w górę. Jednakże jedynie w przypadku krótszych okresów (do 1 miesiąca) wzrost przekraczał 20 pb. Dłuższe stawki WIBOR3M oraz WIBOR6M wzrosły o około 10-15 pb. Od końca sierpnia stawki rynku międzybankowego zaczynały wyceniać oczekiwania związane z obniżką stóp procentowych. Prognozy związane z obniżeniem stóp procentowych zostały wywołane przez napływające gorsze od oczekiwań dane makroekonomiczne, którym towarzyszyły oczekiwania związane z istotnym spadkiem inflacji w kolejnych miesiącach. Dokonane przez RPP dwie obniżki stóp procentowych potwierdziły te oczekiwania. Stawka WIBOR3M obniżyła się w tym okresie z poziomu 5,11% do 4,13% na koniec roku.

Skarbowe papiery wartościowe

Rok 2012 był udany dla polskich obligacji skarbowych. Po okresie stabilizacji poziomów rentowności w pierwszych kilku miesiącach roku, od końca II kwartału nastąpiły ich zdecydowane spadki. Spadek rentowności spowodowany był zarówno czynnikami krajowymi, jak i impulsami płynącymi z zagranicy. Do pierwszej grupy należy zaliczyć konsolidację finansów publicznych, której efektem było ograniczenie podaży długu w II połowie ubiegłego roku, jak również redukcję

stóp procentowych. Do drugiej grupy należy zaliczyć zmiany na rynkach bazowych związane z wzrostem popytu na bezpieczne aktywa, do których to aktywów zaliczają się polskie papiery skarbowe. Na poziom rentowności istotny wpływ miały decyzje najważniejszych banków centralnych dotyczące ilościowego zwiększenia podaży pieniądza, w tym przede wszystkim działania FEDu oraz pożyczki EBC udzielane bankom w ramach programu LTRO. Na przestrzeni całego roku rentowności 2-letnich obligacji zmniejszyły się z 4,87% do 3,14%, natomiast w przypadku obligacji 10-letnich zanotowano spadek z 5,90% do 3,74%. Należy przy tym zauważyć, że w grudniu rentowności polskich obligacji odnotowały historyczne wartości minimalne.

Rynek walutowy

Na początku 2012 roku złoty odreagowywał osłabienie z końca 2011r. Kurs EURPLN obniżył się z poziomu przekraczającego 4,45 na początku stycznia do poziomu bliskiego 4,10 w marcu. Kolejne miesiące przyniosły deprecjację krajowej waluty i ponowny wzrost kursu EURPLN na przełomie maja i czerwca do poziomu przekraczającego 4,40. Była to reakcja na wzrost awersji do ryzyka wynikająca z problemów strefy euro wywołanych kryzysem w Grecji. Oddziaływanie tego czynnika miało jednak krótkotrwały charakter i pod koniec lipca EURPLN ponownie oscylował blisko poziomu 4,10. Druga część 2012 roku przyniosła stabilizację wahań EURPLN w szerokim paśmie 4,04-4,20. Na zmniejszenie zmienności kursu pod koniec roku miały wpływ zmiany legislacyjne dotyczące zmian sposobu wyznaczania relacji długu publicznego do PKB. Ostatecznie na koniec 2012 roku kurs EURPLN ukształtował się na poziomie nieznacznie powyżej 4,08.

3.2 Rynek bankowy

Zobowiązania sektora bankowego

W 2012 roku dynamika depozytów sektora bankowego stopniowo zmniejszała się z poziomu bliskiego 11% w styczniu do około 6% w grudniu. Spadek dynamiki zobowiązań sektora bankowego wynika przede wszystkim ze spadku dynamik w dwóch najważniejszych segmentach, depozytach osób fizycznych oraz depozytach podmiotów gospodarczych. Dynamika zobowiązań sektora bankowego według segmentów klienta przedstawiona jest w tabeli 10.

TABELA 10: Roczne zmiany zobowiązań sektora bankowego wg segmentów klienta

Wyszczególnienie	2011	2012
Sektor bankowy ogółem	11,0%	5,9%
-osoby fizyczne	13,9%	8,3%
-podmioty gospodarcze	10,5%	-5,3%
-sektor finansowy	10,1%	30,4%
-jednostki samorządu terytorialnego	7,9%	5,2%
-jednostki budżetu centralnego	-16,6%	34,0%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych NBP

Ograniczenie przyrostu dynamiki depozytów osób prywatnych jest konsekwencją spadku dynamiki funduszu płac, na co z kolei miały wpływ: ograniczona dynamika wynagrodzeń, pogorszenie kondycji rynku pracy i wzrost stopy bezrobocia przy jednoczesnym utrzymywaniu się inflacji przez większą część roku na podwyższonym poziomie. Spadek dynamiki depozytów przedsiębiorstw był o wiele gwałtowniejszy niż w przypadku osób fizycznych. Należy zauważyć, że od połowy 2012 roku roczne dynamiki odnotowywały wartości ujemne. Był to efekt spowolnienia gospodarczego. Spadki sprzedaży produktów i usług przełożyły się na pogorszenie sytuacji płynnościowej przedsiębiorstw. Ponadto mniejsza skłonność do inwestycji prowadziła do ograniczenia skłonności do akumulowania gotówki na cele inwestycyjne. Spadek dynamiki depozytów w sektorze bankowym był również spowodowany poprzez ich wysoki przyrost w segmencie niemonetarnych instytucji finansowych.

Należności sektora bankowego

W 2012 roku dynamika należności sektora bankowego uległa zdecydowanemu obniżeniu. W styczniu kształtowała się ona na poziomie 13% r/r, natomiast w grudniu osiągnęła wartość 1,2%. Jej spadek był równomierny w ciągu całego roku. Był on spowodowany w pierwszej kolejności spadkiem tempa przyrostu zadłużenia gospodarstw domowych, co było już widoczne w I połowie roku. W drugiej kolejności zmniejszeniem dynamiki kredytów dla przedsiębiorstw, która uległa gwałtownemu obniżeniu w III kwartale. Ponadto istotnemu obniżeniu uległa dynamika należności wobec jednostek samorządu terytorialnego, co świadczy o wyraźnym ograniczeniu inwestycji JST. Dynamika należności sektora bankowego według segmentów klienta przedstawiona jest w tabeli 11.

TABELA 11: Roczne zmiany należności kredytowych sektora bankowego wg segmentów klienta

Wyszczególnienie	2011	2012
Sektor bankowy ogółem	13,7%	1,2%
-osoby fizyczne	11,8%	-0,8%
-podmioty gospodarcze	17,0%	2,7%
-sektor finansowy	-0,5%	29,5%
-jednostki samorządu terytorialnego	17,1%	-4,9%
-jednostki budżetu centralnego	153,5%	-8,7%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych NBP

3.3 Zmiany otoczenia legislacyjnego

W dniu 13 lipca 2012r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012r., poz. 951), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013r.

Powołana wyżej ustawa zmieniła art. 8 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr 65, poz. 594, z późn. zm.), a także szereg innych aktów prawnych odnoszących się do Banku, w szczególności ustawę z dnia 27 października 1994r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2012r., poz. 931, z późn. zm.).

W 2012r. zostało uchwalonych wiele aktów normatywnych, w różnym stopniu odnoszących się do działalności Banku. Najważniejsze z nich to:

- ustawa z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. z 2012r., poz. 1456),
- ustawa z dnia 28 czerwca 2012r. o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 891),
- ustawa z dnia 9 listopada 2012r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2012r., poz. 1413),
- rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 22 lutego 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali socjalnych, mieszkań chronionych i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy niestanowiących lokali socjalnych (Dz. U. z 2012r., poz. 224),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2012r. w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz przekazywania informacji dotyczących tych płatności (Dz. U. z 2012r., poz. 1539),

- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2012r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych (Dz. U. z 2012r., poz. 1476),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa (Dz. U. z 2012r., poz. 674),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji oraz trybu udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji (Dz. U. z 2012r., poz. 675),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 października 2012r. w sprawie środków publicznych niezaliczanych do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 lit. b tiret drugie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2012r., poz. 1206),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2012r. w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz przekazywania informacji dotyczących tych płatności (Dz. U. z 2012r., poz. 1539),
- rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 lutego 2012r. w sprawie zasad zawierania przez Bank Gospodarstwa Krajowego z bankami umów określających zasady korzystania ze środków Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich (Dz. U. 2012r., poz. 175).

W dniu 25 stycznia 2013r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2013r., poz. 198), która weszła w życie w dniu 27 lutego 2013r. Zgodnie z ustawą Bank Gospodarstwa Krajowego będzie miał możliwości udzielania przedsiębiorstwom pomocy publicznej lub tzw. pomocy *de minimis* w formie gwarancji i poręczeń w ramach rządowych programów społeczno-gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego. W dniu 18 lutego 2013r. Minister Finansów wydał rozporządzenie w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów (Dz. U. z 2013r., poz. 239), które weszło w życie w dniu 27 lutego 2013r.

4 DZIAŁALNOŚĆ BANKU

4.1 Strategia Banku

Realizując misję zawartą w ustawie o BGK, uwzględniając oczekiwania interesariuszy Banku oraz wewnętrzne i zewnętrzne warunki funkcjonowania takie jak: z jednej strony kryzys finansowy w Unii Europejskiej, a z drugiej przygotowanie do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, konsolidacja finansów publicznych czy priorytety polityki gospodarczej rządu RP, Bank dokonał w grudniu 2012r. aktualizacji obowiązującej Strategii BGK na lata 2010 – 2014. Zaktualizowana Strategia BGK zakłada kontynuację rozwoju skoncentrowanego na trzech kluczowych obszarach: programach rządowych, obsłudze jednostek sektora finansów publicznych, działaniach w ramach programów własnych.

Priorytetami Banku w obowiązującej Strategii będzie organizacja finansowania w zakresie realizacji Programu Inwestycje Polskie oraz uruchomienie w obszarze poręczeń i gwarancji rozwoju produktu portfelowej linii gwarancyjnej w formule *de minimis*, a także w innych programach poręczeniowych i gwarancyjnych.

Bank Gospodarstwa Krajowego kontynuuje przyjętą długofalową ścieżkę rozwoju, która zakłada, iż stanie się bankiem pierwszego wyboru dla instytucji publicznych w Polsce przy realizacji zadań zleconych ze względu na wysoką jakość obsługi, sprawność operacyjną oraz racjonalne koszty oferowanych usług.

Zgodnie ze strategią w ramach programów rządowych działania będą dotyczyły płatności ze środków Unii Europejskiej z rachunków Ministerstwa Finansów w obecnej i przyszłej (2014 – 2020) perspektywie finansowej Unii Europejskiej, rozwoju i modernizacji infrastruktury (transportowej, komunalnej, mieszkaniowej, związanej z ochroną środowiska), bankowej obsługi należności i zobowiązań Skarbu Państwa, wspierania realizacji programów unijnych, rządowych programów wspierania eksportu, programów poręczeniowych i gwarancyjnych.

W obszarze obsługi jednostek sektora finansów publicznych Bank nadal będzie pełnił wiodącą rolę w konsolidacji finansów publicznych. W kolejnych etapach, wykorzystując zebrane już doświadczenie, BGK będzie mógł zapewnić efektywniejszą bankową obsługę dla jednostek sektora finansów publicznych.

W ramach realizacji celów związanych z obszarem programów własnych Bank będzie zorientowany na finansowanie projektów infrastrukturalnych, obsługę podmiotów z sektorów strategicznych, finansowanie oraz bankowość transakcyjną: JST, spółek komunalnych i zakładów opieki zdrowotnej.

Realizacja celów będzie przebiegać w ramach efektywnych i zautomatyzowanych procesów dzięki sprawnej organizacji, wykorzystującej nowoczesne rozwiązania informatyczne i zintegrowane zarządzanie ryzykiem. BGK będzie kontynuował dostosowanie struktury Banku do celów długofalowych, poprzez wdrożenie nowego centralnego systemu informatycznego oraz automatyzację procesów obsługi działalności zleconej. Ponadto Bank będzie przygotowywany do operacyjnej obsługi masowych zleceń Jednostek Budżetu Centralnego, a także będzie organizował środki i system wsparcia dla eksportu, konsolidował finanse publiczne i wspierał absorpcję funduszy Unii Europejskiej.

4.2 Konsolidacja finansów publicznych

Od maja 2011r. BGK prowadzi obsługę procesu konsolidacji środków publicznych. W ramach umowy z Ministrem Finansów Bank zobowiązany jest do:

- dokonywania wszelkich czynności prawnych i faktycznych związanych z przyjmowaniem wolnych środków w depozyt lub zarządzanie u Ministra Finansów oraz ich zwrotem;
- prowadzenia rachunków w złotych na rzecz Ministra Finansów;
- prowadzenia bankowej obsługi rachunków jednostek sektora finansów publicznych i dysponentów;
- prowadzenia sprawozdawczości.

Według stanu na dzień 31.12.2012r. 949 rachunków bankowych podlegało konsolidacji środków publicznych w BGK. W 2012r. zostało utworzonych 3 431 depozytów terminowych/środków przekazanych w zarządzanie. Na dzień 31.12.2012r. kwota utworzonych depozytów terminowych/środków przekazanych w zarządzanie terminowe na podstawie złożonych dyspozycji utworzenia depozytu/przekazania środków w zarządzanie przez jednostki sektora finansów publicznych wyniosła 24,7 mld zł. Wolne środki jednostek były przekazywane na depozyt overnight/zarządzanie overnight na rachunek MF. Według stanu na dzień 31.12.2012r. kwota przekazanych środków na depozyt overnight/zarządzanie overnight wyniosła 3,7 mld zł.

4.3 Działalność kredytowa

W stosunku do końca 2011r. portfel kredytów brutto łącznie zwiększył się o 165,2 mln zł, tj. o 1,2%. Na wzrost ten złożyły się wzrost ekspozycji kredytowych w obszarze kredytów eksportowych o 141,8 mln zł oraz kredytów finansujących działalność samorządową – kredyty dla samorządów wzrosły o 55,0 mln zł a dla spółek komunalnych o 76,9 mln zł. Zmniejszyły się natomiast salda kredytowe w produktach finansujących przedsiębiorstwa o 111,5 mln zł a także obniżyła się wartość portfela dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego o 54,9 mln zł.

Wartość nowo udzielonych kredytów w roku 2012 wyniosła 1 504 mln zł i w stosunku do roku 2011 wzrosła o 255 mln zł (1 249 mln zł w roku 2011). Wzrost nowo udzielonych kredytów dotyczył głównie segmentu jednostek samorządowych oraz kredytów eksportowych. Całkowite zmiany poziomów ekspozycji brutto były następstwem udzielania transz starych kredytów oraz spłat.

Portfel kredytowy w układzie linii biznesowych przedstawiony jest w tabeli 12. Zaprezentowany podział ma charakter zarządczy i jest dostosowany do bieżącego monitorowania strategii BGK.

TABELA 12: Portfel kredytowy brutto w układzie linii biznesowych (mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Kredyty brutto	13 935,0	14 100,2	165,2	1,2%
- osoby prywatne	109,1	90,8	-18,3	-16,8%
- podmioty gospodarcze (firmy)	1 458,8	1 347,3	-111,5	-7,6%
- podmioty finansowe	57,6	51,0	-6,6	-11,5%
- spółki komunalne	72,1	149,0	76,9	106,7%
- pozostałe jednostki samorządu terytorialnego	5 376,1	5 431,1	55,0	1,0%
- pozostałe jednostki budżetu centralnego	2,0	19,3	17,3	865,0%
- ZOZ (sektor publiczny)	211,6	247,7	36,1	17,1%
- Program PBM	6 151,1	6 096,2	-54,9	-0,9%
- Działalność poręczeniowa	84,2	89,1	4,9	5,8%
- Finansowanie eksportu	228,9	370,7	141,8	61,9%
- Finansowanie projektów infrastrukturalnych	169,5	201,7	32,2	19,0%
- FRIK	10,0	3,3	-6,7	-67,0%
- FZŚ	4,0	3,0	-1,0	-25,0%

Samorządy i jednostki budżetu centralnego

Wartość portfela kredytów pozostałych jednostek samorządu terytorialnego na koniec roku 2012 wyniosła 5 431,1 mln zł i była wyższa od poziomu z roku ubiegłego o 55,0 mln zł. Wartość nowo udzielonych kredytów wyniosła 921,5 mln zł i była zdecydowanie wyższa od stanu roku ubiegłego (637,4 mln zł).

Wartość kredytów dla spółek komunalnych wyniosła 149,0 mln zł i wzrosła o 76,9 mln zł w stosunku do roku poprzedniego. Wartość nowych kredytów wyniosła 49,0 mln zł. Na ten przyrost złożyły się transze od kredytów udzielonych w poprzednich okresach pomniejszone o wartości spłat.

Wartość kredytów dla pozostałych jednostek budżetu centralnego wyniosła na koniec roku 19,3 mln zł. Wartość ta oscylowała w ciągu roku z uwagi na uruchomienie linii kredytowej dla FUS do wysokości 1 mld złotych.

Wartość kredytów dla szpitali (ZOZ) na koniec roku 2012 wyniosła 247,7 mln zł i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 36,1 mln zł. Poziom udzielonych nowych kredytów wyniósł 85,2 mln zł i był zbliżony do poziomowi roku 2011.

W ramach finansowania sektora budżetowego Bank również organizuje emisje obligacji na potrzeby samorządów i spółek komunalnych. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość emisji wyniosła 1 042,2 mln zł i była niższa od wartości roku poprzedniego o 52,8 mln zł.

Wartość portfela kredytów udzielonych przez Bank samorządom i jednostkom budżetu centralnego ze środków EBI na koniec grudnia 2012 roku wyniosła 616,9 mln zł. Wartość nowo udzielonych kredytów wyniosła 65,8 mln zł

Podmioty gospodarcze

Wartość portfela kredytów dla podmiotów gospodarczych wyniosła na koniec grudnia 2012 roku 1 347,3 mln zł i zmniejszyła się w stosunku do grudnia 2011 roku o 111,5 mln zł. Wartość nowo udzielonych kredytów wyniosła 193,1 mln zł i zwiększyła się z poziomu 168,0 mln zł w roku poprzednim.

Wartość portfela kredytów udzielonych przez Bank podmiotom gospodarczym ze środków EBI na koniec grudnia 2012 roku wyniosła 63,8 mln zł. Wartość nowo udzielonych kredytów wyniosła 50,0 mln zł.

W ramach portfela kredytów dla firm wartość portfela kredytów dla deweloperów wyniosła na koniec grudnia 2012 roku 434,5 mln zł i zmniejszyła się w stosunku do grudnia 2011 roku o 52,9 mln zł. Z uwagi na wytyczne zawarte w Polityce kredytowej, Bank nie angażował się w nowe transakcje w tym sektorze. Spadek salda związany jest ze spłatami kredytów udzielonych w latach poprzednich.

Podmioty finansowe

Wartość kredytów dla podmiotów finansowych wyniosła 51,0 mln zł i spadła o 6,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego. Wartość nowych kredytów była niewielka. Spadek salda związany jest ze spłatami kredytów udzielonych w latach poprzednich.

Finansowanie projektów infrastrukturalnych

Wartość portfela kredytów na finansowanie projektów infrastrukturalnych na koniec 2012 roku wyniosła 201,7 mln zł i była wyższa od stanu z roku poprzedniego o 32,2 mln zł. Przyrost salda jest związany z uruchamianiem kolejnych transz zgodnie z umowami zawartymi z inwestorami.

Ponadto projekty infrastrukturalne są finansowane również poprzez emisję obligacji. Na koniec roku 2012 roku wartość obligacji finansujących projekty wyniosła 386,6 mln zł i była wyższa od stanu z końca 2011 roku o 261,6 mln zł.

Kredyty eksportowe

Wartość kredytów eksportowych na koniec roku 2012 wyniosła 370,7 mln zł i była wyższa od stanu roku poprzedniego o 141,8 mln zł. Wartość nowo udzielonych kredytów wyniosła 136,6 mln zł i była niższa od kredytów udzielonych w roku 2011 (185,6 mln zł).

Osoby prywatne

Wartość portfela kredytów osób prywatnych wyniosła na koniec grudnia 2012 roku 90,8 mln zł i zmniejszyła się w stosunku do grudnia 2011 roku o 18,3 mln zł. Z uwagi na kierunkowe decyzje wynikające z przyjętej Strategii Banku na lata 2010-14 Bank nie angażuje się w nowe transakcje w segmencie osób prywatnych. Spadek salda związany jest ze spłatami kredytów udzielonych w latach poprzednich.

Kredyty dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (program PBM)

Saldo kredytów udzielonych ze środków dawnego KFM kształtuje się na koniec 2012 roku na poziomie 6 096,2 mln zł i jest niższe o 54,9 mln zł od stanu roku ubiegłego. Jest ono wypadkową wzrostu zaangażowania wynikającego z uruchomieniem w roku 2012 nowych transakcji na kwotę 30 mln zł oraz spłat kredytów.

Dla uzyskania porównywalności z danymi rynkowymi, w tabelach 12,13 i 14 przedstawiono portfel kredytowy BGK w sektorowym podziale zgodnym z zewnętrzną sprawozdawczością.

Dynamika aktywności kredytowej w podziale na sektory przedstawiona jest w tabeli 13.

TABELA 13: Wielkość i struktura portfela kredytowego brutto (mln zł)

Wyszczególnienie	2011		2012		Zmiana do 2011	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Kredyty brutto	13 935,0	100,0%	14 100,2	100,0%	165,2	1,2%
- podmioty sektora finansowego	204,3	1,5%	250,3	1,8%	46,0	22,5%
- podmioty sektora niefinansowego	8 093,9	58,1%	8 122,8	57,6%	28,9	0,4%
- osoby fizyczne	111,4	0,8%	93,0	0,7%	-18,4	-16,5%
- przedsiębiorstwa	7 982,5	57,3%	8 029,8	56,9%	47,3	0,6%
- podmioty sektora budżetowego	5 636,9	40,5%	5 727,1	40,6%	90,2	1,6%
- jednostki budżetu centralnego	77,8	0,6%	91,8	0,7%	14,0	18,0%
- jednostki samorządu terytorialnego	5 559,1	39,9%	5 635,3	40,0%	76,2	1,4%
- w tym portfel kredytów brutto dawnego KFM	6 151,1	44,1%	6 096,2	43,2%	-54,9	-0,9%

W 2012r. nastąpił wzrost wolumenu kredytów finansujących sektor JST o 76,2 mln zł, tj. o 1,4% oraz wzrost kredytów jednostek budżetu centralnego o 14,0 mln zł, tj. o 18,0%. Udziały Banku w rynku kredytów przedstawiono w tabeli 14.

TABELA 14: Udziały BGK w rynku kredytów

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011 w p.p.
	2011	2012	
Kredyty	1,6%	1,6%	0,0
- podmioty sektora finansowego	0,8%	0,8%	0,0
- podmioty sektora niefinansowego	1,0%	1,0%	0,0
- przedsiębiorstwa	2,4%	2,4%	0,0
- osoby fizyczne	0,0%	0,0%	0,0
- podmioty sektora budżetowego	13,8%	14,8%	1,0
- jednostki budżetu centralnego	4,3%	5,6%	1,3
- jednostki samorządu terytorialnego	14,3%	15,2%	0,9

W 2012 roku realizując Strategię Bank zwiększył swój udział w rynku kredytów JST i JBC. W pozostałych sektorach udziały nie uległy zmianie. Ogólne informacje na temat jakości portfela kredytowego przedstawiono w tabeli 15.

TABELA 15: Struktura jakościowa portfela kredytowego (mln zł)

Wyszczególnienie	2011		2012		Zmiana do 2011	
	*Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Portfel kredytów brutto	13 935,0	100,0%	14 100,2	100,0%	165,2	+1,2%
- normalne	7 723,0	55,4%	8 472,6	60,1%	749,6	9,7%
- pod obserwacją	1 993,2	14,3%	1 835,1	13,0%	-158,1	-7,9%
- zagrożone	4 218,8	30,3%	3 792,5	26,9%	-426,3	-10,1%
poniżej standardu	2 117,1	15,2%	1 837,9	13,0%	-279,2	-13,2%
wątpliwe	1 426,7	10,2%	1 297,9	9,2%	-128,8	-9,0%
stracone	675,0	4,8%	656,7	4,7%	-18,3	-2,7%
Rezerwy celowe	730,4	-	693,8	-	-36,6	-5,0%
Portfel kredytowy skorygowany*	12 354,6	100,0%	12 585,0	100,0%	230,4	1,9%
- normalne	7 371,9	59,7%	8 057,5	64,0%	685,6	9,3%
- pod obserwacją	1 588,3	12,9%	1 428,5	11,4%	-159,8	-10,1%
- zagrożone	3 394,4	27,5%	3 099,0	24,6%	-295,4	-8,7%
poniżej standardu	1 656,9	13,4%	1 474,3	11,7%	-182,6	-11,0%
wątpliwe	1 102,3	8,9%	1 013,1	8,1%	-89,2	-8,1%
stracone	635,2	5,1%	611,6	4,9%	-23,6	-3,7%
Rezerwy celowe	730,4	-	693,8	-	-36,6	-5,0%

* portfel kredytowy Banku skorygowany o wycenę portfela kredytów dawnego KFM

Na przestrzeni roku zauważalna jest poprawa jakości portfela kredytowego. Wolumen ekspozycji zagrożonych zmniejszył się o 426,3 mln zł tj. o 10,1%, głównie na skutek przekwalifikowań klientów dawnego KFM do niższych kategorii ryzyka oraz odzysków w segmencie przedsiębiorstw, w szczególności deweloperów. Wskaźnik udziału ekspozycji zagrożonych w całym roku uległ poprawie z poziomu 30,3% do 26,9%.

W ujęciu rocznym spadł poziom ekspozycji przeterminowanych powyżej 90 dni o 54 mln zł tj. o 10,5%. Obserwowany spadek wynikał przede wszystkim z działań restrukturyzacyjnych oraz odzysków w segmencie przedsiębiorstw, w tym deweloperów.

Obok działalności kredytowej Bank uzupełniał również ofertę obsługi JST poprzez kontynuowanie działalności w zakresie organizowania i gwarantowania emisji obligacji komunalnych. Wśród organizatorów emisji obligacji komunalnych Bank plasuje się na czwartej pozycji. W samym 2012 roku zorganizowano i przeprowadzono 12 nowych emisji dla JST, co w warunkach większej konkurencji jest wynikiem dobrym.

W 2012 roku Bank kontynuował działalność w zakresie organizacji finansowania projektów inwestycyjnych, jak również realizował zobowiązania wynikające z zawartych w poprzednich latach oraz w 2012 roku umów finansowania.

Realizując działania zmierzające do zwiększenia wartości aktywów kredytowych Banku zawarto umowy o finansowanie na łączną kwotę 358 mln zł. Jednocześnie złożono klientom wiążące oferty finansowania na łączną kwotę 877 mln zł, z czego w odniesieniu do transakcji na kwotę 270 mln zł zawarte zostały umowy mandatowe, na podstawie których Bank uzyskał wyłączność na organizację

finansowania. Bank z końcem ubiegłego roku rozpoczął jednocześnie proces organizacji finansowania.

W zakresie już zawartych umów o finansowanie, wartość aktywów bilansowych Banku w 2012r. w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o kwotę 329 mln zł do poziomu 706 mln zł.

4.4 Działalność depozytowa

W 2012 roku w zakresie depozytów BGK odnotował istotny wzrost salda depozytów klientów ogółem z 24 680,6 mln zł do 32 712,8 mln zł, tj. o 32,5%. Należy zwrócić uwagę, że wzrost depozytów (zgodnie ze strategią) został osiągnięty jedynie w segmencie jednostek sektora budżetu centralnego. W pozostałych segmentach klientów zaobserwowano obniżenie się sald depozytów. Największy spadek o 90,2% odnotowano w segmencie osób fizycznych, co było bezpośrednio związane ze strategiczną decyzją Banku dotyczącą wycofania się z obsługi tego segmentu.

Wielkość i struktura bazy depozytowej BGK przedstawiona jest w tabeli 16.

TABELA 16: Wielkość i struktura klientowska bazy depozytowej (mln zł)

Wyszczególnienie	2011		2012		Zmiana do 2011	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Depozyty klientów	24 680,6	100,0%	32 712,8	100,0%	8 032,2	32,5%
- podmioty sektora finansowego	950,5	3,9%	849,0	2,6%	-101,5	-10,7%
- podmioty sektora niefinansowego	4 422,3	17,9%	2 803,7	8,6%	-1 618,6	-36,6%
- osoby fizyczne	492,3	2,0%	48,4	0,1%	-443,9	-90,2%
- przedsiębiorstwa	3 930,0	15,9%	2 755,3	8,4%	-1 174,7	-29,9%
- podmioty sektora budżetowego	19 307,8	78,2%	29 060,1	88,8%	9 752,3	50,5%
- jednostki budżetu centralnego	16 863,4	68,3%	26 674,0	81,5%	9 810,6	58,2%
- jednostki samorządu terytorialnego	2 444,4	9,9%	2 386,1	7,3%	-58,3	-2,4%

4.5 Bankowość transakcyjna

W 2012r. Bank kontynuował działania mające na celu zapewnienie strategicznym segmentom klientów kompleksowej oferty w zakresie bankowości transakcyjnej. W ramach tych działań w 2012r. Bank wdrożył do oferty system obsługi transakcji masowych wychodzących (OTM) dla klientów jednostek sektora publicznych, umożliwiając realizowanie przez Bank masowych zleceń płatniczych w PLN (przelewy krajowe, przelewy ZUS, US, wypłaty gotówkowe).

Ponadto w odpowiedzi na zapotrzebowanie klientów Bank przygotował i wdrożył rozszerzoną usługę identyfikacji masowych płatności przychodzących SIMP Premium umożliwiając generowanie bezpośrednio przez klientów rachunków wirtualnych służących do identyfikacji kontrahentów.

W 2012r. Bank kontynuował prace mające na celu wdrożenie usługi konsolidacji sald, która umożliwi BGK budowanie pozycji w zakresie obsługi bankowej budżetów jednostek samorządu terytorialnego, ich jednostek organizacyjnych, spółek komunalnych oraz przedsiębiorstw z dominującym udziałem Skarbu Państwa. Udostępnienie konsolidacji sald klientom planowane jest w pierwszej połowie 2013r.

W 2012r. Bank dostosował systemy oraz wewnętrzne regulacje do wymogów prawa w zakresie świadczenia usług płatniczych wynikających z uchwalonej w dniu 19 sierpnia 2011r. ustawy o usługach płatniczych (DZ. U. Nr 199 poz 1175r.).

4.6 Działalność na rynku pieniężnym i rynku dłużnych papierów wartościowych

Działalność Banku na rynku pieniężnym spełniała dwie podstawowe funkcje:

- instrumentu zarządzania i stymulowania bieżącej pozycji płynnościowej (lokowania nadwyżek płynnościowych),
- utrzymywania „buforu” bezpieczeństwa płynnościowego w dłuższym okresie poprzez utrzymywanie krótkoterminowych i/lub łatwo zbywalnych aktywów.

Analogicznie, jak w latach poprzednich Bank pełni aktywną rolę na krajowym rynku pieniężnym, pełniąc funkcję Dealera Rynku Pieniężnego.

Bieżące potrzeby płynnościowe Banku regulowane były na rynku międzybankowym przy wykorzystaniu podstawowych instrumentów płynnościowych, głównie lokat, depozytów i transakcji FX swap oraz transakcji zakupu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odsprzedaży i transakcji sprzedaży papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu. Wielkość zaangażowania Banku w poszczególne rodzaje instrumentów finansowych w 2012r. była efektem kształtowania się bieżącej sytuacji na rynku międzybankowym oraz realizacji przyjętej strategii inwestycyjnej.

W związku z poprawą sytuacji płynnościowej na rynku międzybankowym jak i rozpoczęciem przez RPP cyklu obniżek stóp procentowych, zwiększony został portfel skarbowych dłużnych papierów wartościowych do łącznej kwoty około 3 mld zł. W wyniku wzrostu środków depozytowych w EUR, w portfelu zwiększony został udział skarbowych papierów wartościowych denominowanych w tej walucie. Struktura portfela dłużnych papierów wartościowych przedstawiona jest w tabeli 17.

TABELA 17: Wielkość i struktura portfela dłużnych papierów wartościowych (mln zł)

Wyszczególnienie	2011		2012		Zmiana do 2011	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	11 832,8	100,0%	15 802,0	100,0%	3 969,2 *	33,5%
- bony skarbowe	0,8	0,0%	0,0	0,0%	-0,8	-100,0%
- bony pieniężne NBP	7 870,3	66,5%	11 004,0	69,6%	3 133,7	39,8%
- obligacje SP	2 455,7	20,8%	3 049,1	19,3%	593,4	24,2%
- obligacje komunalne	1 095,0	9,3%	1 042,2	6,6%	-52,8	-4,8%
- pozostałe papiery	411,0	3,5%	706,7	4,5%	295,7	71,9%

Potrzeby płynnościowe w zakresie długoterminowych źródeł finansowania w 2012 roku pokryte zostały poprzez emisję obligacji własnych w ramach ustanowionego przez Bank w styczniu 2011r. programu emisji papierów dłużnych, który w październiku 2012 roku został rozszerzony do kwoty 7 mld zł z możliwością przeprowadzania emisji w wybranych walutach obcych. Łączna wartość nominalna wyemitowanych w 2012r. w ramach programu obligacji wyniosła 1 mld zł, a łączne saldo wyemitowanych przez Bank obligacji własnych wyniosło na koniec 2012r. 4,5 mld zł. Wysokość marży w poszczególnych emisjach wahała się od 38 p.b. do 100 p.b.

W 2012 roku Bank kontynuował, zgodnie z planem finansowym KFD, pozyskiwanie środków na rzecz Funduszu w formie emisji obligacji zabezpieczonych gwarancją Skarbu Państwa. W ramach pierwotnie planowanej kwoty 4,0 mld zł Bank sprzedał w przetargu organizowanym przez Narodowy Bank Polski obligacje o łącznej wartości nominalnej 3,7 mld zł. Wszystkie wyemitowane obligacje na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego zostały wprowadzone do obrotu na rynku regulowanym Catalyst.

4.7 Portfel akcji i udziałów

Według stanu na koniec 2012 roku łączne zaangażowanie z tytułu akcji i udziałów Banku wg ceny wniesienia/nabycia wyniosło 4 162,5 mln zł i zmniejszyło się w stosunku do końca 2011 roku o 2,9 mln zł. Zmniejszenie zaangażowania kapitałowego spowodowane jest zbyciem w 2012 roku pakietów akcji czterech spółek, w tym dwóch otrzymanych od Ministra Skarbu Państwa w ramach dokapitalizowania Banku. Zbyto 100% posiadanego pakietu akcji FASING S.A. w drodze budowy księgi popytu i 32% posiadanego pakietu akcji PEKAES S.A. w odpowiedzi na ogłoszone wezwanie do sprzedaży. Na wymienionych transakcjach sprzedaży uzyskano zysk brutto w wysokości 7,2 mln zł. W 2012 roku sprzedano akcje MIRACULUM S.A. otrzymane nieodpłatnie od Ministra Skarbu Państwa w ramach Ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa (z późn. zm.). Przychód z tytułu sprzedaży wyniósł 0,3 mln zł, z czego 50% tej kwoty zostało przekazane do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. W 2012 roku zbyto również akcje Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A. spółki z portfela inwestycji kapitałowych Banku wniesionych do ksiąg BGK w kwocie 0,5 mln zł.

W 2012 roku BGK dokapitalizował kwotą 5 mln zł Dolnośląski Fundusz Gospodarczy Sp. z o.o.

- Struktura portfela akcji i udziałów BGK przedstawiona jest w tabeli 18.

TABELA 18: Skład i struktura portfela akcji i udziałów wg ceny nabycia/wniesienia (mln zł)

Wyszczególnienie	2011		2012	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura
Portfel akcji z dokapitalizowania	39,0	0,9%	31,5	0,8%
Polimex Mostostal S.A.	12,4	0,3%	12,4	0,3%
Pekaes S.A.	13,1	0,3%	8,9	0,2%
Elektrociepłownia Będzin S.A.	10,3	0,2%	10,3	0,2%
Fasing S.A.	3,3	0,1%	0,0	0,0%
Portfel spółek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych*	4 039,0	97,0%	4 039,0	97,0%
PKO BP S.A.	4 014,7	96,4%	4 014,7	96,5%
Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A.	23,8	0,6%	23,8	0,6%
Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o.	0,5	0,0%	0,5	0,0%
Portfel akcji i udziałów mniejszościowych	27,4	0,7%	26,9	0,6%
PZU S.A.	13,8	0,3%	13,8	0,3%
KUKE S.A.	13,0	0,3%	13,0	0,3%
Pozostałe akcje i udziały	0,6	0,0%	0,1	0,0%
Fundusze poręczeniowe	60,0	1,4%	65,0	1,6%
Razem wg ceny nabycia / wniesienia	4 165,4	100,0%	4 162,5	100,0%

*z wyłączeniem funduszy poręczeniowych

Znaczącym zdarzeniem, które nastąpiło po dniu bilansowym była sprzedaż przez BGK 128 102 731 akcji Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. W dniu 16 stycznia 2013r. BGK zawarł z Ministerstwem Skarbu Państwa porozumienie o wspólnej sprzedaży akcji PKO BP S.A., a następnie podpisano z wybranymi bankami inwestycyjnymi i domami maklerskimi Umowę Plasowania i Oferowania Akcji. Zbycie akcji nastąpiło na rynku regulowanym w transakcji budowania przyspieszonej księgi popytu. Sprzedaż wszystkich posiadanych akcji PKO BP S.A. nastąpiła w dniu 24 stycznia 2013r. po cenie 34,25 zł za 1 akcję, rozliczenie transakcji nastąpiło w dniu 29 stycznia 2013r.

Środki ze sprzedaży akcji PKO BP S.A. w kwocie 4 387,5 mln zł wpłynęły na rachunek BGK w dniu 29 stycznia 2013r. Wynik brutto ze sprzedaży akcji PKO BP S.A. wyniósł 353,0 mln zł.

4.8 Program popierania budownictwa mieszkaniowego (PBM)

W ramach obsługi programów rządowych popierania budownictwa mieszkaniowego (realizacji zobowiązań byłego KFM) w 2012r. udzielono 24 kredyty na kwotę 159,6 mln zł. W ramach kredytowanych w 2012 roku inwestycji zakłada się wybudowanie 2 212 mieszkań na wynajem. W zakresie finansowania infrastruktury technicznej towarzyszącej budownictwu społecznemu w 2012r. nie zawierano umów kredytu (obsługa wniosków o udzielenie kredytów w ramach ostatniej realizowanej inwestycji została zakończona w 2010r.).

Realizacja przez Bank zobowiązań kredytowych i ilość finansowanych mieszkań dla poszczególnych edycji programu rządowego została przedstawiona w tabeli 19.

TABELA 19: Kredyty udzielone ze środków byłego KFM w 2012r.

Edycja	Ilość udzielonych kredytów	Wartość udzielonych kredytów w mln zł	Ilość finansowanych mieszkań
Kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlane			
2007	9	99,9	1222
2008	7	37,4	603
2009	8	22,3	387
Razem	24	159,6	2 212

W 2012r. w ramach przedsięwzięć, których budowę współfinansowano ze środków byłego KFM, oddanych do użytku zostało 1 411 mieszkań, a na 31 grudnia 2012r. na etapie budowy pozostawało 1 996 mieszkań.

Na koniec 2012r. zobowiązania z tytułu promes udzielenia kredytu wynosiły około 26,5 mln zł, a potencjalne zobowiązania do udzielenia kredytów dla wniosków zakwalifikowanych do ubiegania się o promesę kredytu stanowiły kwotę około 139,8 mln zł.

Wartość portfela kredytów brutto PBM spadła w porównaniu do 2011r. o 54,9 mln zł (o 0,9%). Informacje o głównych wielkościach dotyczących PBM przedstawiono w tabeli 20.

TABELA 20: Główne wielkości charakteryzujące działalność PBM (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Kredyty brutto	6 151,1	6 096,2	-54,9	-0,9%
Rezerwy na kredyty	131,9	111,4	-20,5	-15,5%
Zaciągnięte kredyty i pożyczki	1 592,4	1 435,2	-157,2	-9,9%
Wielkości rzeczowe:				
Wpływy z tyt. zasileń budżetowych	0,0	0,0	0,0	-
Wartość wypłaconych kredytów	146,0	83,4	-62,6	-42,9%
Wartość udzielonych kredytów:	128,6	159,6	31,0	24,1%
Ilość mieszkań finansowanych udzielonymi kredytami (szt.)	1 611	2 212	601	37,3%

W dniu 11 października 2011r. weszły w życie przepisy Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Przepisy art. 33e ust. 1 tej ustawy umożliwiły wyodrębnianie na własność lokali mieszkalnych wybudowanych przy udziale kredytów udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. W 2012r. w oparciu o procedurę opracowaną wewnętrznie na podstawie ustawy, zostało spłacone zadłużenie w wysokości ponad 11,5 mln zł przypadające na 147 lokali mieszkalnych, w tym ponad 0,8 mln zł przekazano do Funduszu Dopłat z tytułu spłaty umorzenia.

4.9 Działalność poręczeniowa w ramach programów rządowych

Działalność poręczeniowa BGK regulowana jest ustawą z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2012r., poz. 657, z późn. zm).

Działalność poręczeniowa BGK w 2012r. była realizowana w ramach następujących programów rządowych:

- „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK” (zwany dalej Programem Wspierania Przedsiębiorczości).
- „Wsparcie prywatyzacji poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji spółkom z udziałem pracowników i jednostek samorządu terytorialnego” (zwany dalej Programem Wsparcia Prywatyzacji),
- „Kierunki rozwoju funduszy pożyczkowych i poręczeniowych dla małych i średnich przedsiębiorstw w latach 2009-2013”.

Realizacja Programu Wspierania Przedsiębiorczości

W ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości BGK prowadzi działalność przede wszystkim w oparciu o współpracę z bankami kredytującymi.

W ramach realizacji linii portfelowych BGK podpisuje umowy z Bankami, w których określona jest m.in. roczna kwota limitów poręczeń/gwarancji. Na koniec 2012r. BGK posiadał 6 umów **Portfelowej Linii Poręczeniowej (PLP)**, w ramach których przyznano limity w łącznej wysokości 223,5 mln zł. W końcu 2012r. wprowadzono do oferty produktowej Banku **Portfelową Linie Gwarancyjną (PLG)**, czyli gwarancje portfelowe na warunkach nie zawierających komponentów pomocy publicznej. W założeniach tego produktu przyjęto, że będzie on rozwiązaniem przejściowym przed planowanym uruchomieniem w I połowie 2013r. gwarancji portfelowych na warunkach pomocy *de minimis* (PLD). Do końca 2012r., w związku z uruchomieniem tego produktu podpisano umowę z jednym bankiem z limitem 30 mln zł. W najbliższym czasie planuje się zawarcie kolejnych umów.

Ponadto na dzień 31.12.2012r. BGK miał podpisane umowy z 17 bankami dotyczące udzielania poręczeń w trybie indywidualnym.

W 2012r. Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości 16 poręczeń/gwarancji w trybie indywidualnym na łączną kwotę 9,6 mln zł oraz 258 poręczeń w trybie portfelowym na łączną kwotę 81,8 mln zł. Zdecydowanej zmianie na

korzyść poręczeń portfelowych uległa struktura udzielonych poręczeń i gwarancji – stanowiły one 89,5% wartości sprzedaży. Poza tym udzielono także 4 917 poręczeń kredytów studenckich na kwotę 65,9 mln zł.

W 2012r. podjęte zostały w Banku prace nad rozszerzeniem oferty produktowej w zakresie poręczeń i gwarancji, które wzmocnią ten obszar działalności BGK w 2013r. oraz w latach następnych, zarówno w ujęciu ilościowym jak i jakościowym. Wpływ na podjęcie tych działań miały dwa podstawowe czynniki:

- 1) rządowy plan działań aktywizujących gospodarkę (ogłoszony w sejmowym wystąpieniu Prezesa Rady Ministrów w dniu 12 października 2012r.) zakładający uruchomienie gwarancji portfelowych w formule pomocy publicznej *de minimis*,
- 2) wzrost zainteresowania systemu bankowego instrumentami zabezpieczenia przed ryzykiem kredytowym w formie poręczeń i gwarancji BGK.

Podstawowa zasada funkcjonowania **portfelowej linii gwarancyjnej *de minimis*** (PLD) będzie podobna do już funkcjonujących linii portfelowych – wnioski o gwarancje w ramach PLD będą rozpatrywane w bankach współpracujących. Gwarancje PLD będą udzielane w ramach limitu pomocy *de minimis* dla jednego przedsiębiorcy z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, przy czym wartość pomocy będzie liczona wskaźnikiem wynoszącym 13,33% od kwoty gwarancji. Przedmiotem gwarancji, udzielanej maksymalnie na okres 27 miesięcy, mogą być tylko kredyty obrotowe. Kwota gwarancji nie może przekroczyć 60% kwoty kredytu i 3,5 mln zł. W pierwszym roku działania, czyli na gwarancje udzielone do dnia 31 grudnia 2013 roku, stawka prowizji będzie wynosić 0%.

Należy podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego przyjętym na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2013r., wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych gwarancjami lub poręczeniami BGK, banki kredytujące nie muszą uwzględniać przy wyliczaniu wymogu kapitałowego – ta część ekspozycji kredytowej jest neutralna z punktu widzenia współczynnika wypłacalności. Potwierdzenie wagi ryzyka zero dla BGK w zakresie poręczeń i gwarancji jest jednym z największych osiągnięć legislacyjnych Banku.

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne BGK może również nabywać lub obejmować akcje i udziały w regionalnych i lokalnych funduszach poręczeniowych, udzielających poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów lub pożyczek dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Według stanu na dzień 31.12.2012r. wartość księgowa udziałów BGK w 21 funduszach poręczeniowych wynosiła 65,0 mln zł. Udział BGK w kapitałach zakładowych funduszy ogółem wynosi 31,2%.

W 2012r. zostało zarejestrowane w KRS objęcie udziałów (dokapitalizowanie) w Dolnośląskim Funduszu Gospodarczym w kwocie 5 mln zł. W grudniu 2012r. zapadła decyzja o dokapitalizowaniu Samorządowego Funduszu Poręczeń Kredytowych w Gostyniu kwotą 2,0 mln zł. Środki zostały przekazane w styczniu 2013r.

Fundusze poręczeniowe z udziałem kapitałowym BGK w 2012r. udzieliły 4 656 poręczeń na kwotę ponad 660 mln zł. Akcja kredytowa wygenerowana w 2012r. dzięki udzielonym poręczeniom tych funduszy wynosi około 1,1 mld zł.

W dniu 19.11.2012r. BGK uzyskał zgodę Ministra Skarbu Państwa na wniesienie Ogólnopolskiego Systemu Wspomagającego Udzielanie Poręczeń (OSWUP) w formie wkładu niepieniężnego do spółki Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o. (KGP) z siedzibą w Warszawie. W dniu 28.12.2012r. została zawarta w tej sprawie stosowna umowa pomiędzy BGK a KGP.

Realizacja Programu Wsparcia Prywatyzacji

Z uwagi na brak popytu na produkty w ramach tego programu w 2012 roku, program był nieaktywny.

Zobowiązania pozabilansowe i bilansowe zlikwidowanego Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych (KFPK) i Funduszu Poręczeń Unijnych (FPU)

Zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych poręczeń ze środków dawnego KFPK wg stanu na 31 grudnia 2012r. wyniosły 528,8 mln zł, z tego na kredyty gospodarcze przypadło 245,6 mln zł (46,4%) a na kredyty studenckie 283,2 mln zł (53,6%).

Zobowiązania pozabilansowe dawnego FPU z tytułu udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2012r. wyniosły łącznie 26,6 mln zł.

Wartość należności brutto z tytułu zrealizowanych poręczeń i gwarancji w ramach KFPK wyniosła 81,2 mln zł, a w ramach FPU 7,9 mln zł.

4.10 Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych (FRIK)

Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych (FRIK) działa na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2003r. (z późn. zm.). Głównym celem FRIK jest udzielanie gminom, związkom gmin, powiatom i związkom powiatów preferencyjnych kredytów na przygotowanie dokumentacji dla projektów inwestycji komunalnych możliwych do współfinansowania ze środków Unii Europejskiej środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Realizacja zadań Funduszu

W 2012r. w ramach działalności FRIK podpisano 11 umów kredytowych na kwotę 2,65 mln zł.

W 2012r. Fundusz nie był zasilany ze źródeł budżetowych.

Niewielkie zainteresowanie kredytowaniem ze środków FRIK wiąże się z istnieniem łatwego dostępu JST do taniego finansowania na rynku komercyjnym, co powoduje znaczny spadek użyteczności tego programu.

Podstawowe dane dotyczące działalności FRIK w 2012 roku przedstawiono w tabeli 21.

TABELA 21: Główne wielkości charakteryzujące działalność FRIK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	50,3	51,9	1,6	3,2%
Kredyty brutto	10,0	3,3	-6,7	-67,0%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy brutto	1,2	1,8	0,6	50,0%
Wartość zawartych umów	0,8	2,7	1,9	237,5%
Kredyty wypłacone	1,0	1,5	0,5	50,0%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Suma bilansowa Funduszu na dzień 31 grudnia 2012r. wyniosła 51,9 mln zł i wzrosła o ponad 3% w stosunku do poprzedniego roku. Wartość kredytów brutto na koniec 2012r. wyniosła 3,3 mln zł, a wynik finansowy za 2012r. 1,8 mln zł.

4.11 Fundusz Żeglugi Śródlądowej (FŻŚ)

Fundusz Żeglugi Śródlądowej (FŻŚ) został powołany na mocy ustawy z dnia 28 października 2002r. o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym. Fundusz ma na celu wspieranie śródlądowego transportu wodnego poprzez dofinansowanie modernizacji taboru żeglugowego oraz innych przedsięwzięć dotyczących restrukturyzacji sektora żeglugi śródlądowej, w tym przedsięwzięć mających na celu poprawę ochrony środowiska i bezpieczeństwa żeglugi. Formami wsparcia są: udzielanie kredytów preferencyjnych, kredytów uzupełniających w formie dopłat oraz umorzeń dopłat do kredytów komercyjnych oraz pożyczek dla armatorów żeglugi śródlądowej.

Realizacja zadań Funduszu

W 2012r. łączne wpływy Funduszu Żeglugi Śródlądowej wyniosły 8,7 mln zł, z uwzględnieniem salda rozliczeń niewykorzystanych środków dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 0,4 mln zł. Wpływy w 2012r. z tytułu składek uiszczanych przez armatorów na rachunek Funduszu wyniosły 372,9 tys. zł, a z tytułu spłaty kredytów udzielonych armatorom 1,3 mln zł. Wydatki FŻŚ wyniosły w 2012r. 4,9 mln zł. W 2012r. Fundusz udzielił jednego kredytu preferencyjnego na kwotę 0,3 mln zł.

Podstawowe dane dotyczące działalności FŻŚ w 2012 roku przedstawione są w tabeli 22.

TABELA 22: Główne wielkości charakteryzujące działalność FŻŚ (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	40,7	43,6	2,9	7,1%
Kredyty brutto	4,0	3,0	-1,0	-25,0%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy brutto	1,2	2,0	0,8	66,7%
Wpływy z tyt. zasiłków ustawowych oraz wpłat składek przez armatorów	2,8	0,7	-2,1	-75,0%
Kwota udzielonych kredytów i dopłat	0,4	0,3	-0,1	-25,0%
Wartość wypłat dla armatorów za trwałe wyłączenie statków z eksploatacji	0,7	0,0	-0,7	-100,0%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na koniec 2012r. Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 43,6 mln zł, tj. o 2,9 mln zł wyższą od stanu z końca 2011r. Portfel kredytowy brutto FŻŚ wyniósł na 31 grudnia 2012r. 3,0 mln zł.

Zysk Funduszu ukształtował się na poziomie 2,0 mln zł. Podstawowe źródło przychodów FŻŚ stanowią przychody z tytułu inwestowania okresowo wolnych środków Funduszu oraz z odsetek od kredytów.

4.12 Pozostałe programy i zadania zlecone

BGK obsługuje szereg programów i działań zleconych Bankowi.

W 2012r. BGK realizował zadania wynikające ze współpracy z Ministerstwem Finansów w zakresie **obsługi bankowej zagranicznych zobowiązań i należności Skarbu Państwa**. Na koniec 2012r. wartość zagranicznych zobowiązań Skarbu Państwa będących w obsłudze BGK wyniosła 64,6 mld USD, a należności - 1,6 mld USD.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. (z późn. zm.) od stycznia 2010r. Bank obsługuje **płatności ze środków europejskich na rzecz beneficjentów**. W ramach umowy z Ministerstwem Finansów oraz umów z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwem Edukacji Narodowej i Ministerstwem Zdrowia Bank zobowiązany jest do:

- realizacji płatności ze środków europejskich i krajowego współfinansowania,
- prowadzenia rachunku bankowego w złotych do obsługi płatności,
- sporządzania zapotrzebowań na środki pieniężne na realizację płatności,
- bieżącej obsługi zleceń płatności w zakresie korekt i anulowań,
- współpracy z Ministerstwem Finansów, dysponentami poszczególnych części budżetowych oraz instytucjami składającymi zlecenia płatności w zakresie niezbędnym do ich realizacji, w tym do prowadzenia sprawozdawczości, rejestracji zwrotów środków i prowadzenia sprawozdawczości w tym zakresie.

W 2012r. w ramach tej usługi zrealizowano 116 828 zleceń płatności na kwotę ogółem 50,5 mld zł, z czego 1 083 zlecenia płatności o wartości 101,7 mln zł dotyczyły krajowego współfinansowania.

Bank administrował tzw. systemem **prefinansowania wydatków z funduszy UE**, służącym zwiększeniu zdolności polskiej gospodarki do absorpcji funduszy UE. W ramach tego systemu BGK na zlecenie Ministra Finansów, prefinansował ze środków budżetu państwa, wydatki z funduszy UE w ramach 6 programów operacyjnych oraz Strategii wykorzystania Funduszu Spójności.

Od początku funkcjonowania programu BGK zawarł z beneficjentami 2 518 umów pożyczki o łącznej wartości 9 540 mln zł. Sukcesem zakończono obsługę prefinansowania w ramach sześciu programów operacyjnych.

W 2009r. BGK rozpoczął obsługę pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie projektów w ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich** (PROW) na lata 2007-2013 dla kilku działań. Dzięki systemowi wyprzedzającego finansowania beneficjenci - jednostki samorządu terytorialnego oraz Lokalne Grupy Działania – uzyskali możliwość sprawniejszej realizacji projektów w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, tworzenia systemu zbioru, segregacji i wywozu odpadów komunalnych, wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, aktywizacji ludności wiejskiej, stymulowania powstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, a także budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowiska stałego. Od początku trwania programu zawarto 3 342 umowy pożyczki na kwotę 2 681,8 mln zł. Z tego w 2012r. zawarto 899 umów na kwotę 534,2 mln zł. Natomiast wartość wypłaconych środków w 2012r. wyniosła 509,7 mln zł. Od początku funkcjonowania programu wartość wypłat wyniosła 2 142,3 mln zł.

Bank realizuje **Program Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych** o stałej stopie procentowej (DOKE). Od czasu wprowadzenia Programu DOKE w 2003r., BGK udzielił ogółem 42 przyrzeczenia objęcia kredytów eksportowych wsparciem na ogólną kwotę kontraktów eksportowych wynoszącą 1 446 mln USD, 517,6 mln EUR oraz 380 mln NOK. W grudniu 2012r. była dokonana całkowita spłata czterech spośród dotychczas wspieranych przez Program DOKE kredytów eksportowych. Łączna wartość spłaconych kredytów to 122,6 mln USD. Na koniec 2012r. łączna wartość wspieranych kontraktów eksportowych, w ramach administrowanego przez BGK Programu, wyniosła 176,0 mln USD i 252,9 mln EUR, które są finansowane kredytami o wartości 144,0 mln EUR i 590 mln NOK.

Na mocy przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 28 lipca 2009r. rządowego programu „**Finansowe Wspieranie Eksportu**” BGK udziela zagranicznym nabywcom (bezpośrednio lub poprzez bank nabywcy) kredytów finansujących zakup polskich towarów i usług. Dodatkowo, zmiana programu przyjęta przez Radę Ministrów dnia 12 grudnia 2012r. umożliwia rozszerzenie oferty instrumentów oferowanych przez BGK w ramach Programu o refinansowanie kredytu dostawcy oraz kredyt na prefinansowanie eksportu. Łączna wartość umów kredytowych podpisanych do końca 2012 roku wynosi 671,4 mln zł (253 transakcje). Zaangażowanie bilansowe na dzień 31.12.2012 wyniosło 311,1 mln zł.

Od 2006r. Bank prowadzi obsługę wypłat świadczeń pieniężnych wynikających z realizacji prawa do **rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP** (tzw. ustawa zabużańska z 8 lipca 2005r.). W 2012r. dokonano około 6,5 tysięcy wypłat o wartości 410 mln zł (w tym w formie przelewów 6 tysięcy wypłat na kwotę 394 mln zł).

Zgodnie z ustawą z dnia 30 maja 2008r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej od 1 stycznia 2009r., działający w strukturze Banku **Fundusz Kredytu Technologicznego (FKT)** został przekształcony w państwowy fundusz celowy. Zgodnie z tą ustawą BGK nie udziela już kredytów technologicznych, lecz nadal prowadzi obsługę Funduszu i obsługę kredytów udzielonych przez BGK. W 2012r. w ramach FKT dokonano 13 umorzeń kredytów technologicznych na łączną kwotę 3,3 mln zł.

Od roku 2009 kredyt technologiczny został włączony do Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013 jako działanie 4.3 Kredyt technologiczny w ramach IV osi priorytetowej *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia*. Program przewiduje finansowanie kredytu technologicznego przy znaczącym udziale środków UE (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego). Wnioski o przyznanie premii technologicznej zaczęły napływać do BGK od lipca 2009r. W dniu 23 maja 2011r. weszła w życie ustawa z dnia 3 lutego 2011r. o zmianie ustawy z dnia 30 maja 2008r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. Uproszczone nowelizacją zasady udzielania i wypłaty premii technologicznej sprawiły, że stała się ona bardzo atrakcyjną formą wsparcia dla przedsiębiorców.

Od początku procesu wdrażania działania 4.3 Kredyt technologiczny podpisano 441 umów na łączną kwotę 1 059,9 mln zł. W 2012r. podpisano 296 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 731,3 mln zł.

W 2012r. BGK kontynuował realizację zadań, związanych z **wdrażaniem instrumentów inżynierii finansowej** przy wykorzystaniu funduszy unijnych, **w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 - 2013 oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.**

Inicjatywa JEREMIE (Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises – Wspólne europejskie zasoby dla MŚP) jest mechanizmem pozadotacyjnego wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw ze środków publicznych ustanowionym przez Komisję Europejską. Specyfika tego modelu polega na odejściu od tradycyjnego dotacyjnego wsparcia Pośredników Finansowych (np. publicznych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, banków spółdzielczych czy sieciowych i innych prywatnych podmiotów) na rzecz odnawialnego mechanizmu wspierania Pośredników Finansowych z wykorzystaniem instrumentów inżynierii finansowej. System pozwala zwiększyć absorpcję środków unijnych na rzecz rozwoju MŚP w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO).

W 2009r. w wyniku postępowań konkursowych BGK został wybrany na Menadżera Funduszy Powierniczych (MFP) w pięciu województwach realizujących Inicjatywę JEREMIE (dolnośląskie, łódzkie, pomorskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie) i podpisał 5 Umów z Instytucjami

Zarządzającymi (Urzędami Marszałkowskimi). W wyniku konkursu ogłoszonego przez Województwo Mazowieckie, od grudnia 2012r. BGK pełni również rolę Menadżera Funduszu Powierniczego w województwie mazowieckim. Realizacja inicjatywy przewidziana jest w perspektywie do końca 2015r. Łączna kwota, którą Bank dysponuje w ramach realizacji programów JEREMIE wynosi 1 724 mln zł. W projektach JEREMIE Bank nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji MFP, a jedynie otrzymuje zwrot kwalifikowanych kosztów ponoszonych w związku z pełnieniem tej funkcji (tzw. koszty zarządzania).

Do końca 2012 roku Menadżer zawarł umowy z 89 Pośrednikami Finansowymi, na łączną kwotę 1 384 mln zł. Dzięki temu 8 355 przedsiębiorców MŚP otrzymało od Pośredników Finansowych pomoc zwrotną na łączną kwotę ponad 1 531 mln zł, z czego udział środków RPO wyniósł ponad 750 mln zł.

W ciągu całego 2012 roku udało się osiągnąć bardzo wymierny postęp w realizacji Inicjatywy JEREMIE wsparto 5 313 beneficjentów ostatecznych kwotą 933,1 mln zł oraz podpisano 45 nowych umów z Pośrednikami Finansowymi.

Inicjatywa JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas – Wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji na obszarach miejskich) jest mechanizmem zakładającym zwrotne wykorzystanie środków europejskich alokowanych w Regionalnych Programach Operacyjnych (RPO) na rozwój miast. Środki z RPO przekazywane są do Funduszy Powierniczych (dotychczas we wszystkich województwach wdrażających JESSICA w Polsce rolę tę pełni EBI), które wybierają Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM). Zadaniem FROM jest identyfikacja, wybór i finansowanie projektów łączących w swych założeniach cele biznesowe z celami społecznymi, ważnymi z punktu widzenia rozwoju i poprawy atrakcyjności obszaru, na którym są realizowane.

BGK wygrał trzy konkursy na wybór FROM: w województwie wielkopolskim (310 mln zł), pomorskim (wspólnie z partnerem: Agencją Rozwoju Pomorza S.A.; 160 mln zł) oraz mazowieckim (wspólnie z dwoma partnerami: Agencją Rozwoju Mazowsza S.A. i Mazowiecką Agencją Energetyczną Sp. z o.o.; 155 mln zł). Łącznie BGK, działając jako manager FROM, zarządza kwotą 625 mln zł, co stanowi około 60% środków przeznaczonych na wdrażanie tej inicjatywy w Polsce.

Do końca 2012r. do BGK wpłynęło 55 wniosków na 641,7 mln zł i zawartych zostało 10 umów inwestycyjnych na 150,8 mln zł. Na koniec grudnia w trakcie oceny pozostawały 23 wnioski na 284,5 mln zł, a w ramach kolejnych 50 na ponad 800 mln zł trwały rozmowy z inwestorami.

Wsparcie dla firm w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW).

BGK realizuje Projekt indywidualny, jako Działanie I.2 Instrumenty inżynierii finansowej Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, pn. „Reporęczenia i pożyczki szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrumenty wsparcia funduszy poręczeniowych i pożyczkowych w Polsce Wschodniej”. Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej, pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z udziałem krajowego wkładu publicznego. Celem Projektu jest zwiększenie dostępności małych i średnich przedsiębiorstw z obszaru Polski Wschodniej do zewnętrznych źródeł finansowania, poprzez wykorzystanie zwrotnych instrumentów inżynierii finansowej. BGK, jako Beneficjent Projektu, wspiera wyłonione w konkursach instytucje finansowe, pełniące funkcję Pośredników Finansowych, którymi są fundusze poręczeniowe i pożyczkowe. Podmiotom tym BGK udziela reporeczeń z tytułu zobowiązań wynikających z poręczeń, bądź pożyczek globalnych przeznaczonych na kredyty i pożyczki dla przedsiębiorców. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach Projektu są mikro, mali i średni przedsiębiorcy z pięciu województw Polski Wschodniej: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego.

Projekt realizowany jest przez BGK na podstawie umowy o dofinansowanie Projektu z 31 sierpnia 2009r., zawartej pomiędzy PARP (Instytucja Pośrednicząca PO RPW) a BGK. Na jej mocy, oraz zawartego w 2012r. aneksu do umowy, Bank otrzymał środki na realizację Projektu w łącznej kwocie 121,3 mln zł. Dotychczas BGK ogłosił trzy konkursy na wybór Pośredników Finansowych, dwa w ramach produktu gwarancyjnego (w 2010r. i 2011r.) oraz jeden na pożyczkę globalną (2012 r.). W ich wyniku, do końca 2012r., zostało zawartych 14 umów z instytucjami finansowymi na łączną kwotę 118,8 mln zł (wykorzystano 98% kwoty dofinansowania Projektu), w tym 3 umowy reporeczenia na łączną kwotę 39,9 mln zł oraz 11 umów pożyczki globalnej na łączną kwotę 78,9 mln zł.

W ramach tego programu BGK ma prawo do pokrywania kwalifikowalnych kosztów zarządzania Projektem, w wysokości określonej przepisami unijnymi (maksymalnie średniorocznie do 2% wartości Projektu), na podstawie udokumentowanych, poniesionych wydatków, rozlicznych z PARP w okresach kwartalnych.

BGK, na podstawie umowy zawartej 19 lipca 2012r. z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS), pełni rolę Beneficjenta Systemowego w **Pilotażowym Projekcie Finansowania Podmiotów Ekonomii Społecznej** pt. „Wsparcie inżynierii finansowej na rzecz rozwoju ekonomii społecznej”, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Na realizację Projektu przewidziano 30 mln zł. Kwota ta przeznaczona jest na wsparcie finansowe dla podmiotów ekonomii społecznej (PES), udzielane w formie preferencyjnych pożyczek oraz bezpłatnych usług

doradztwa, mających pomóc pożyczkobiorcom w efektywnym wykorzystaniu środków pożyczek. Zarówno pożyczki, jak i usługi doradztwą oferowane będą PES przez podmiot (pośrednika finansowego) wyłoniony przez BGK w trybie przetargu nieograniczonego (Towarzystwo Inwestycji Społeczno – Ekonomicznych S.A.).

BGK prowadził również szereg powierzonych mu programów o mniejszej skali działania.

5 DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZY PRZEPŁYWOWYCH I ICH WYNIKI FINANSOWE

Zgodnie z postanowieniami statutu BGK oraz odrębnych ustaw i innych aktów prawnych, Bank sporządza bilanse, rachunki zysków i strat poszczególnych funduszy związanych z działalnością zleconą, w tym również funduszy przepływowych.

Aktywa i zobowiązania funduszy przepływowych nie są wykazywane w bilansie Banku ponieważ nie spełniają definicji aktywów i zobowiązań Banku. Bank jest jednostką, która na mocy stosownych ustaw kieruje polityką finansową i operacyjną funduszy przepływowych, lecz nie sprawuje nad nimi kontroli, gdyż celem Banku nie jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych z ich działalności.

5.1 Krajowy Fundusz Drogowy (KFD)

Krajowy Fundusz Drogowy (KFD) został powołany na mocy znowelizowanej ustawy z dnia 27 października 1994r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, jako specjalistyczny fundusz związany z finansowaniem realizacji projektów drogowych w ramach rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych. Głównym celem działalności Funduszu jest gromadzenie i wydatkowanie środków na finansowanie budowy i przebudowy autostrad, dróg ekspresowych i pozostałych dróg krajowych, w tym projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Ze środków Funduszu finansuje się również wydatki przewidziane przepisami o drogach publicznych i o transporcie drogowym oraz płatności na rzecz spółek realizujących i eksploatujących odcinki autostrad płatnych, a także finansuje wdrożenie, budowę i eksploatację systemu poboru opłat za przejazdy po drogach krajowych pojazdów samochodowych oraz koszty usług doradczych związanych z budową i przebudową dróg krajowych. Ponadto, w latach 2010 – 2012 środki Funduszu były przeznaczone na finansowanie remontu, odbudowy lub przebudowy dróg krajowych zniszczonych lub uszkodzonych na skutek powodzi.

Łączne wpływy KFD w 2012r. wyniosły 25 845,4 mln zł i były niższe niż odnotowane w 2011r. o 237,5 mln zł.

Wpływy z podstawowego źródła zasilania Funduszu, z opłaty paliwowej, w części przypadającej na rzecz Funduszu osiągnęły poziom 3 538,1 mln zł.

Wpływy z tytułu refundacji wydatków poniesionych na inwestycje współfinansowane z budżetu UE wyniosły 14 282,2 mln zł. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w 2012r.

do Funduszu wpłynęły refundacje w wysokości 14 007,2 mln zł, a w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej - w wysokości 275,0 mln zł.

Realizacja zadań Funduszu

Struktura przepływów finansowych KFD w 2012 roku przedstawiona jest w tabeli 23.

TABELA 23: Przepływy finansowe KFD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wpływy z tytułu opłaty paliwowej	3 274,7	3 538,1	263,4	8,0%
Wpływy środków z Funduszy UE	10 437,8	14 282,2	3 844,4	36,8%
Wpływy z tytułu zaciągniętych zobowiązań kredytowych	3 190,7	2 494,5	-696,2	-21,8%
Wpływy z tytułu emisji obligacji	8 026,4	3 916,7	-4 109,7	-51,2%
Wpływy w ramach systemu "koncesyjnego"	1 031,6	1 305,6	274,0	26,6%
Pozostałe wpływy	121,7	308,3	186,6	153,3%
RAZEM WPŁYWY	26 082,9	25 845,4	-237,5	-0,9%
Wydatki na zadania inwestycyjne, proces przygotowania oraz odnowy i utrzymanie sieci drogowej	23 029,7	18 598,2	-4 431,5	-19,2%
Roszczenia podwykonawców	0,0	59,7	59,7	-
Wydatki na obsługę kredytów i obligacji	1 911,6	2 718,3	806,7	42,2%
Wydatki na wynagrodzenie prowizyjne dla BGK	8,2	8,5	0,3	3,7%
Wydatki w ramach systemu "koncesyjnego"	1 265,0	1 864,8	599,8	47,4%
Pozostałe wydatki	31,6	36,8	5,2	16,4%
RAZEM WYDATKI	26 246,1	23 286,3	-2 959,8	-11,3%

Wpływy z kredytów Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) wyniosły w 2012r. 2 494,5 mln zł.

W ramach:

- kredytu „Projekt: Autostrada A2 Stryków - Konotopa” w 2012r. wpłynęły transze kredytu w łącznej kwocie 100 mln EUR (równowartość 413,2 mln zł wg. średnich kursów NBP z dni poprzedzających wpływ środków),
- kredytu „Projekt Budowy Autostrad w Polsce – B” w 2012r. wpłynęła transza kredytu w kwocie 60 mln EUR (równowartość 251,0 mln zł wg. średnich kursów NBP z dni poprzedzających wpływ środków),
- kredytu „Projekt: Priorytet (TEN) A1 Toruń – Stryków” w 2012r. wpłynęły transze kredytu w łącznej kwocie 120 mln EUR (równowartość 496,2 mln zł wg. średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego wpływ środków transzy),
- kredytu „Projekt: Budowy Autostrad w Polsce II” w 2012r. wpłynęły transze kredytu w łącznej kwocie 100 mln EUR (równowartość 413,0 mln zł wg. średnich kursów NBP z dni poprzedzających wpływ środków),

- kredytu „Polska - Odbudowa dróg zniszczonych przez powódź” w 2012r. wpłynęły środki z transzy w kwocie 446,5 mln zł,
- kredytu „Polska - System elektronicznego poboru opłat” w 2012r. wpłynęły transze kredytu w kwocie 474,6 mln zł.

W 2012r. podpisane zostały trzy umowy finansowe, na mocy których na rzecz KFD zostały udzielone kredyty na łączną kwotę 1 300 mln EUR. W dniu 9 października 2012r. została podpisana pomiędzy BGK a EBI umowa finansowa, na mocy której został udzielony kredyt „Projekt: Obwodnica Warszawy II” w wysokości 300 mln EUR, przeznaczony na współfinansowanie kontynuacji budowy obwodnicy Warszawy tj. dwóch odcinków drogi ekspresowej S8: odcinek Powązkowska – Modlińska - Marki oraz odcinek Salomea - Wolica wraz z powiązaniem z drogą krajową nr 7.

W dniu 3 grudnia 2012r. została podpisana pomiędzy BGK a Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym umowa kredytowa w sprawie udzielenia kredytu w wysokości 100 mln EUR na współfinansowanie budowy odcinka autostrady A1 Stryków – Tuszyn. W dniu 11 grudnia 2012r. została podpisana pomiędzy BGK a EBI umowa finansowa, na mocy której został udzielony kredyt „Projekt: Drogi ekspresowe S7 i S8” w wysokości 900 mln EUR, przeznaczony na współfinansowanie realizowanych w ramach *Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011 – 2015* odcinków dróg ekspresowych S7 i S8.

Uruchomienie pierwszych transz w/w kredytów zaplanowano w 2013r. po spełnieniu wymaganych warunków wypłaty transz, tj. po podpisaniu Umów Gwarancji i Umów Projektu dotyczących poszczególnych kredytów.

W 2012r. wyemitowane zostały obligacje IDS 1022 o wartości nominalnej 3 725,0 mln zł z terminem zapadalności 25.10.2022r., które uplasowane zostały w ramach przetargu w dniu 27.06.2012r.

Łączne wpływy w 2012r. z emisji obligacji z uwzględnieniem premii i odsetek otrzymanych przy rozliczeniu wyniosły 3 916,7 mln zł.

Łączne wydatki z Krajowego Funduszu Drogowego w 2012r. wyniosły 23 286,3 mln zł. Skala wielkości zrealizowanych wydatków była niższa niż w 2011r. Na kwotę wydatków złożyły się w szczególności:

- płatności z tytułu inwestycji realizowanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w kwocie 18 598,2 mln zł;

- wydatki związane z obsługą obligacji oraz kredytów EBI, które wyniosły 2 718,3 mln zł. Z tej kwoty na obsługę obligacji przeznaczono 2 159,4 mln zł, w tym 600,0 mln zł przeznaczono na wykup obligacji wyemitowanych w 2009r. na rzecz KFD. Na obsługę kredytów EBI wydatkowano 558,9 mln zł;
- wydatki w ramach tzw. „systemu koncesyjnego” wyniosły łącznie 1 864,8 mln zł, tj. o 47,4% więcej niż rok wcześniej. Z tej kwoty na finansowanie systemu elektronicznego poboru opłat za przejazd wydatkowano z Funduszu kwotę 980,7 mln zł. Płatności na rzecz spółek eksploatujących autostrady płatne (z wyłączeniem zdarzeń odszkodowawczych) wyniosły 820,1 mln zł, płatności z tytułu zdarzeń odszkodowawczych określonych w umowach o budowę i eksploatację autostrad płatnych, za które odpowiedzialność odszkodowawczą przyjmuje Skarb Państwa wyniosły 46,8 mln zł, a płatności z tytułu usług doradczych świadczonych na rzecz GDDKiA ze środków Funduszu 17,3 mln zł;

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na dzień 31 grudnia 2012r. Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 44 188,4 mln zł, tj. o 20,2% wyższą od stanu z końca 2011r. Stan należności od sektora budżetowego, na który składa się równowartość wypłat zrealizowanych w ciężar zaciągniętych kredytów i obligacji wyemitowanych na rzecz KFD, wyniósł na koniec 2012r. 40 853,8 mln zł przekraczając stan z końca 2011r. o 4 872,8 mln zł (wzrost o 13,5%). Zobowiązania zaciągnięte na potrzeby KFD w kwocie 41 576,5 mln zł były większe od stanu na koniec 2011r. o 13,2%. Oprócz zobowiązań z tytułu wyemitowanych na rzecz Funduszu obligacji w wysokości 25 940,3 mln zł, pozycja ta obejmowała również kapitał i naliczone odsetki od kredytów EBI w łącznej kwocie 15 636,2 mln zł.

Przychody z tytułu odsetek osiągnęły w całym 2012r. wysokość 114,9 mln zł. Koszty odsetkowe z tytułu kredytów i emisji obligacji BGK na rzecz Funduszu wyniosły 2 045,4 mln zł. Koszt wynagrodzenia prowizyjnego z tytułu prowadzenia Funduszu w 2012r., wyniósł 8,4 mln zł. W konsekwencji wynik finansowy KFD w 2012r. wyniósł -1 932,9 mln zł.

Główne wielkości charakteryzujące działalność KFD w 2012 roku przedstawione są w tabeli 24.

TABELA 24: Główne wielkości charakteryzujące działalność KFD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Suma bilansowa	36 771,5	44 188,4	7 416,9	20,2%
Należności od SP z tyt. rozliczenia wypłat KFD	35 981,0	40 853,8	4 872,8	13,5%
Zobowiązania zaciągnięte na potrzeby KFD	36 713,0	41 576,5	4 863,5	13,2%
Wynik finansowy	-1 445,7	-1 932,9	-487,2	-

5.2 Fundusz Kolejowy (FK)

Fundusz Kolejowy został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego z dniem 9 lutego 2006r. na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2006r., Nr 12, poz. 61, z póź. zm.). Celem Funduszu jest gromadzenie środków i finansowanie zadań polegających na przygotowaniu oraz realizacji budowy i przebudowy linii kolejowych, remontów i utrzymania linii kolejowych, likwidacji zbędnych linii kolejowych oraz wydatków bieżących PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. związanych z działalnością polegającą na zarządzaniu infrastrukturą kolejową. Z dniem 3 lipca 2010r. weszła w życie kolejna nowelizacja ustawy, w której rozszerzony został na lata 2010 – 2014 katalog wydatków z Funduszu Kolejowego o środki na sfinansowanie nabycia od PKP S.A. przez Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu, akcji PKP PLK S.A., w 2010r. na nabycie udziałów w kapitale zakładowym spółki Przewozy Regionalne (objętych przez PKP S.A., w zamian za wniesiony wkład niepieniężny w postaci nieruchomości niezbędnych do prowadzenia działalności w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich) oraz w 2012r. o środki na współfinansowanie zadań własnych województw w zakresie organizowania regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich wykonywanych na podstawie umów o świadczenie usług publicznych. W ustawie sprecyzowano, że na nabycie akcji może być wydatkowane z Funduszu Kolejowego rocznie (z wyłączeniem 2012r.) nie mniej niż 500 mln zł. Zgodnie z ustawą w 2012r. na nabycie akcji PKP PLK S.A. z Funduszu przeznaczonych zostało 350,0 mln zł, natomiast 150,0 mln zł na współfinansowanie zadań własnych województw w zakresie organizowania regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich.

Realizacja zadań Funduszu

Wpływy Funduszu w 2012r. wyniosły 1 021,8 mln zł, w tym 1 009,5 mln zł stanowiły wpływy z tytułu opłaty paliwowej. W 2012r. wydatki z Funduszu wyniosły 806,1 mln zł i były niższe o 405,5 mln zł od wydatków poniesionych w 2011r. W ramach Programu rzeczowo – finansowego na 2012r. z Funduszu wydatkowano:

- na zadania w zakresie inwestycji 149,9 mln zł,

- na zadania w zakresie remontów i utrzymania sieci 47,0 mln zł,
- na zakup, modernizację i naprawę pojazdów kolejowych dla samorządów województw 94,1 mln zł,
- na zadania własne województw w zakresie organizacji regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich 150,0 mln zł,
- na nabycie przez Skarb Państwa od PKP S.A. akcji PKP PLK S.A. 350,0 mln zł,
- na wydatki PKP PLK S.A. na zarządzanie infrastrukturą 14,5 mln zł.

Wydatki na finansowanie Programu w 2012r. wyniosły blisko 805,5 mln zł. Główne wielkości charakteryzujące FK w 2012r. przedstawiono w tabeli 25.

TABELA 25: Główne wielkości charakteryzujące działalność FK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	112,7	328,4	215,7	191,4%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	92,9	309,2	216,3	232,8%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	6,8	11,8	5,0	73,5%
Wpływy do Funduszu:	1 061,7	1 021,8	-39,9	-3,8%
Wpływy z tytułu opłaty paliwowej	943,7	1 009,5	65,8	7,0%
Pozostałe wpływy	118,0	12,3	-105,7	-89,6%
Wydatki z Funduszu:	1 211,6	806,1	-405,5	-33,5%
Wydatki na realizację Programu Rządowego:	1 100,3	805,5	-294,8	-26,8%
<i>Na inwestycje w infrastrukturę kolejową</i>	<i>367,4</i>	<i>149,9</i>	<i>-217,5</i>	<i>-59,2%</i>
<i>Na remonty i utrzymanie infrastruktury kolejowej</i>	<i>91,9</i>	<i>47,0</i>	<i>-44,9</i>	<i>-48,9%</i>
<i>samorządy województw</i>	<i>141,0</i>	<i>94,1</i>	<i>-46,9</i>	<i>-33,3%</i>
<i>Na zadania własne województw w zakresie organizacji regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich</i>	<i>0,0</i>	<i>150,0</i>	<i>150,0</i>	<i>-</i>
<i>Na nabycie przez SP akcji i udziałów od PKP S.A.</i>	<i>500,0</i>	<i>350,0</i>	<i>-150,0</i>	<i>-30,0%</i>
<i>Na wydatki PKP PLK S.A. na zarządzanie infrastrukturą</i>	<i>0,0</i>	<i>14,5</i>	<i>14,5</i>	<i>-</i>
Pozostałe wydatki	111,3	0,6	-110,7	-99,5%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na koniec 2012r. FK osiągnął sumę bilansową w wysokości 328,4 mln zł, tj. o 215,7 mln zł wyższą od osiągniętej na koniec 2011r. Wolne środki Funduszu zaangażowane były w bony pieniężne NBP.

Wynik finansowy FK uzyskany w 2012r. wyniósł 11,8 mln zł.

5.3 Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR)

Celem Funduszu Termomodernizacji i Remontów jest pomoc finansowa Państwa w postaci premii termomodernizacyjnej i premii remontowej dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe umożliwiające oszczędność zużycia energii przeznaczonej na potrzeby komunalno-bytowe z wykorzystaniem kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych, natomiast premia kompensacyjna stanowi częściową rekompensatę dla właścicieli lokali objętych czynszem regulowanym w latach 1994-2005.

Premie termomodernizacyjne i remontowe przyznawane są na podstawie zweryfikowanych audytów energetycznych i remontowych, wypłacane są po zakończeniu realizacji inwestycji i przeznaczone są na spłatę części kredytu zaciągniętego odpowiednio na przedsięwzięcie termomodernizacyjne i remontowe.

Realizacja zadań Funduszu

W 2012r. BGK współpracował z 14 bankami kredytującymi przy udzielaniu premii termomodernizacyjnej, premii remontowej oraz premii kompensacyjnej.

W 2012r. wpłynęło 4 250 nowych wniosków o premię termomodernizacyjną, remontową i kompensacyjną. Przyznano 3 603 premii na łączną kwotę 186,0 mln zł. Wydano 3 627 decyzje o wypłacie premii na łączną kwotę 174,5 mln zł.

Kwota zobowiązań z tytułu przyznanych, a niewypłaconych premii termomodernizacyjnych, remontowych i kompensacyjnych na koniec 2012r. wyniosła 176,0 mln zł. Główne wielkości charakteryzujące FTiR w 2012 roku przedstawiono w tabeli 26.

TABELA 26: Główne wielkości charakteryzujące działalność FTiR (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	280,1	239,8	-40,3	-14,4%
Dłużne papiery wartościowe wg cen nabycia	279,2	236,0	-43,2	-15,5%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy brutto	5,3	9,8	4,5	84,9%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	260,0	120,0	-140,0	-53,8%
Liczba przyznanych premii (szt.)	4 135	3 603	-532	-12,9%
Liczba wypłaconych premii (szt.)	3 442	3 627	185	5,4%
Kwota przyznanych premii	204,9	186,0	-18,9	-9,2%
Kwota wypłaconych premii	160,8	174,5	13,7	8,5%

W 2012r. Fundusz otrzymał zasilenie z budżetu w kwocie 120,0 mln zł oraz kwotę 1,9 mln zł ze środków pochodzących z Projektu Efektywności Energetycznej GEF. Zasilenie Funduszu środkami GEF odbyło się na zasadzie refinansowania premii termomodernizacyjnych wypłaconych dla inwestycji zrealizowanych wyłącznie w budynkach mieszkalnych (jednorodzinnych, wielorodzinnych i zbiorowego zamieszkania).

Bilans oraz rachunek zysków i strat

W stosunku do stanu z końca 2011r. suma bilansowa FTiR była niższa o 40,3 mln zł i ukształtowała się na poziomie 239,8 mln zł. Wolne środki Funduszu były lokowane w papiery wartościowe (bony i obligacje skarbowe).

Wynik finansowy Funduszu za 2012r. ukształtował się na poziomie 9,8 mln zł i był to wynik wyższy od osiągniętego na koniec 2011r. o 4,5 mln zł.

5.4 Fundusz Dopłat (FD)

W 2012r. ze środków Funduszu Dopłat (FD) finansowano realizację zadań związanych z obsługą następujących programów:

- 1) dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej – na podstawie *Ustawy z dnia 5 grudnia 2002r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej* (Ustawa o dopłatach),
- 2) finansowego wsparcia rodzin – na podstawie *Ustawy z dnia 8 września 2006r. o finansowym wsparciu rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania* (Ustawa o finansowym wsparciu rodzin),
- 3) finansowego wsparcia budownictwa socjalnego - na podstawie *Ustawy z dnia 8 grudnia 2006r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych* (Ustawa o finansowym wsparciu budownictwa socjalnego).

Realizacja zadań Funduszu

W ramach programu dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej BGK kontynuował współpracę z bankami w zakresie rozliczania dopłat do oprocentowania kredytów, udzielonych przez banki kredytujące w latach 2003-2005.

W tym zakresie przedmiotem rozliczeń z bankami w 2012r. były nadwyżki odsetek spłacanych przez kredytobiorców jak również dopłaty do oprocentowania kredytów o stałej stopie procentowej.

W wyniku kształtowania się poziomu stopy referencyjnej poniżej poziomu stałej stopy procentowej wynoszącej 6,5% w pierwszym półroczu 2012r. wpływy z tytułu nadwyżek odsetek przekazanych w 2012r. wyniosły 17,1 tys. zł. Natomiast w drugim półroczu 2012r. stopa referencyjna kształtowała się powyżej poziomu stałej stopy procentowej wynoszącej 6,5% co skutkowało wypłatami ze środków Funduszu Dopłat kwoty w wysokości 1,2 tys. zł. Wszystkie instytucje, poza Kasą Krajową SKOK (która w 2010r. wstrzymała udzielanie kredytów preferencyjnych z dopłatami) oraz Deutsche Bankiem PBC SA (który w 2012r. zaprzestał udzielania kredytów preferencyjnych) kontynuowały współpracę w obszarze finansowego wsparcia rodzin (Rodzina na swoim).

Od początku obsługi programu tj. od 1 stycznia 2007r. do 31 grudnia 2012r. banki kredytujące udzieliły łącznie 181 563 kredytów preferencyjnych na ogólną kwotę 32 956,8 mln zł, z czego na koniec 2012r. dopłatami objęto 173 197 kredytów.

Łączna kwota dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych przekazanych bankom kredytującym do 31 grudnia 2012r. wyniosła 1 463,8 mln zł, z czego w 2012r. Bank przekazał kwotę 714,3 mln zł.

Działania związane z obsługą programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego obejmowały zawieranie i prowadzenie obsługi umów o udzielenie finansowego wsparcia zawartych dla wniosków z edycji 2009-2012 oraz przeprowadzenie dwóch kwalifikacji wniosków na łączną kwotę 120 mln zł. Do dnia 31 grudnia 2012 roku w ramach programu Bank wypłacił kwotę 153,5 mln zł finansowego wsparcia, z czego w 2012 roku kwotę 25,7 mln zł.

Do dnia 31 grudnia 2012r. zawarto 534 umowy na łączną kwotę wsparcia 294,1 mln zł, z czego w 2012r. (z wyłączeniem umów rozwiązanych) 88 umowy na łączną kwotę 75,7 mln zł. Do dnia 31 grudnia 2012r. inwestorzy zakończyli i rozliczyli 416 przedsięwzięć, w wyniku, czego powstało 6 564 lokali oraz 527 miejsc w noclegowniach i domach dla bezdomnych. Główne dane dotyczące działalności FD w 2012 roku przedstawiono w tabeli 27.

TABELA 27: Główne wielkości charakteryzujące działalność FD (w mln zł)

Wyszczególnienie *	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	213,7	291,3	77,6	36,3%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	213,7	291,3	77,6	36,3%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy brutto	3,3	7,6	4,3	130,3%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	519,1	808,6	289,5	55,8%
Wpłaty z tyt. Programu finansowego wsparcia rodzin w nabywaniu własnego mieszkania	440,7	714,3	273,6	62,1%
Wpłaty z tyt. programu wsparcia budownictwa socjalnego	25,4	25,7	0,3	1,2%

W 2012r. FD został zasilony dotacją z budżetu Państwa w wysokości 808,6 mln zł, w tym 120,0 mln zł z przeznaczeniem na obsługę programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego oraz 688,6 mln zł z przeznaczeniem na program finansowego wsparcia rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Suma bilansowa FD na 31 grudnia 2012r. wyniosła 291,3 mln zł i była o 77,6 mln zł wyższa od stanu na koniec 2011r.

Wypracowany w 2012r. wynik finansowy FD wyniósł 7,6 mln zł i był wyższy o 4,3 mln zł od uzyskanego w 2011r.

5.5 Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich (FPiKS)

Podstawą prawną działania Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich (FPiKS), funkcjonującego w strukturach BGK od 1 października 1998r., jest ustawa o pożyczkach i kredytach studenckich z 1998r. Ustawowym celem działalności Funduszu jest rozszerzenie dostępu do szkolnictwa wyższego poprzez system preferencyjnych kredytów studenckich w formie dopłat do oprocentowania kredytów oraz w formie częściowego lub całkowitego umorzenia kredytów. Z Funduszu wypłacane są także środki na spłatę kredytów objętych poręczeniem BGK, w przypadku braku prawnych możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu realizowanego poręczenia kredytu.

Realizacja zadań Funduszu

W ciągu czternastu lat funkcjonowania systemu kredytów studenckich z preferencyjnych kredytów skorzystało łącznie ponad 364 tysięcy studentów.

W 2012r. Fundusz wypłacił 89,0 mln zł środków z tytułu dopłat do odsetek kredytów studenckich.

W 2012r. z umorzenia kredytu w całości lub części skorzystało 838 studentów, na łączną kwotę 3,1 mln zł.

W 2012r. FPiKS został zasilony środkami z budżetu w kwocie 92,4 mln zł, tj. o 8,6 mln zł większymi od kwoty zasilenia w 2011r. Dotacja w tej wysokości wystarczyła na bieżącą i terminową realizację dopłat w 2012r.

Główne dane dotyczące działalności FPiKS przedstawiono w tabeli 28.

TABELA 28: Główne wielkości charakteryzujące działalność FPiKS (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2011	
	2011	2012	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	9,0	9,4	0,4	4,4%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	9,0	9,3	0,3	3,3%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy brutto	-0,5	-0,4	0,1	-
Wpływy z tyt. zasileń budżetowych	83,8	92,4	8,6	10,3%
Wyплаты środków z Funduszu:	83,5	92,1	8,6	10,3%
Dopłaty do odsetek kredytów studenckich	79,0	89,0	10,0	12,7%
Dopłaty do umorzeń kredytów studenckich	4,5	3,1	-1,4	-31,1%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

W 2012r. suma bilansowa FPiKS pozostała na podobnym poziomie jak w roku 2011 tj. 9,4 mln zł. Wolne środki FPiKS były lokowane głównie w bony pieniężne NBP.

Wynik finansowy Funduszu na 2012r. zamknął się stratą na poziomie 0,4 mln zł i był wyższy o 0,1 mln zł w stosunku do wykonania 2011r.

6 BGK W SPOŁECZEŃSTWIE

Bank Gospodarstwa Krajowego jest instytucją szczególną, dlatego poza realizacją zadań przypisanych mu ustawowo, przywiązujemy niezwykłą wagę do tego, by działać w zgodzie z zasadami etyki i odpowiedzialności społecznej. Z uwagi na to, że podstawowym czynnikiem napędzającym rozwój społeczny i gospodarczy jest poziom wykształcenia i jakość edukacji, BGK poprzez działania powołanej w 2005r. Fundacji im. Jana Kantego Steczkowskiego, inwestuje w jakość i dostęp do edukacji, wspieranie dzieci i młodzieży w kluczowych momentach rozwoju oraz wzmacnianie postaw obywatelskich poprzez rozwój wolontariatu.

6.1 Działalność Fundacji im. Jana Kantego Steczkowskiego

Fundacja prowadzi w imieniu Banku działania społeczne i filantropijne. Koncentruje się na zagadnieniach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, które z racji miejsca zamieszkania i sytuacji materialnej rodziny mają utrudniony dostęp do edukacji i kultury. Przyczynia się również do wzmacniania lokalnego kapitału społecznego oraz budowy społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie projektów młodzieżowych i wolontariackich.

Realizacja celów i misji Fundacji BGK prowadzona jest poprzez prowadzenie programów własnych, jak i programów w partnerstwie z innymi podmiotami. Fundacja koncentruje się na dofinansowaniu podmiotów działających w sferze edukacji (organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kulturalne), finansowaniu stypendiów oraz wspieraniu projektów wolontariackich zgodnych z celami statutowymi fundacji.

Fundacja BGK daje szansę dzieciom z małych miejscowości na edukację przedszkolną

Od 2008 roku Fundacja realizuje program „Na dobry początek!”, w ramach którego wspierane są projekty edukacyjne kierowane do dzieci w wieku 2-5 lat mieszkających na terenach wiejskich i w małych miejscowościach.

W okresie styczeń-czerwiec 2012r., w ramach czwartej edycji programu, zrealizowane zostały 23 projekty edukacyjne, których łączny koszt wyniósł 207 tys. zł. Dzięki projektom, dzieci zamieszkujące na terenach wiejskich wzięły udział w zajęciach i warsztatach rozwijających ich wiedzę, zdolności oraz umiejętności społeczne i psychologiczne. Równolegle do realizacji projektów dofinansowanych w trzeciej edycji programu, ogłoszona została kolejna (piąta) edycja, w ramach której przyznanych zostało 30 dofinansowań na łączną kwotę ponad 252,5 tys. zł. Dofinansowane projekty realizowane będą w 2013r.

Fundacja BGK uczy młodzież pracy metodą projektu

We współpracy z Fundacją Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja BGK im. Jana Kantego Steczkowskiego realizuje program „Młody obywatel”, dzięki któremu młodzież uczy się, jak samodzielnie pracować metodą projektu poprzez podejmowanie działań na rzecz swoich społeczności. W pilotażowej edycji (2011/2012) wzięło udział 146 szkół gimnazjalnych i licealnych. Powstało 108 grup uczniowskich, które badały lokalny kapitał społeczny; 146 nauczycieli uczestniczyło w kursie e-coachingowym, w ramach którego zdobyli wiedzę o pracy metodą projektu, budowaniu kapitału społecznego. We wrześniu 2012r. rozpoczęła się trzecia edycja programu, w której bierze udział 98 szkół gimnazjalnych i licealnych oraz 110 nauczycieli i 980 uczniów.

Fundacja BGK pomaga studentom poprzez finansowanie stypendiów

Chcąc wspomóc młodych ludzi w podjęciu decyzji o kontynuowaniu edukacji, fundacja w 2005 roku przystąpiła do koalicji kilkunastu organizacji zaangażowanych w program „Stypendia Pomostowe”, prowadzony przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości, który został zainicjowany przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. Co roku stypendia otrzymują uzdolnieni, młodzi ludzie pochodzący z rodzin o trudnej sytuacji materialnej. W roku akademickim 2012/2013 Fundacja BGK sfinansowała 32 roczne stypendia na pierwszy rok studiów dla uzdolnionej młodzieży z małych miejscowości, w łącznej kwocie niemal 160 tys. zł oraz współfinansowała (wspólnie z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności) warsztaty psychologiczno-społeczne pt. „Pomostowi Liderzy” dla grupy 38 najlepszych stypendystów programu.

6.2 Wolontariat pracowniczy i inne działania społeczne Banku

Program wolontariatu pracowniczego prowadzony jest w BGK od 2008r. Jego głównym elementem jest konkurs „**Wolontariat jest super!**”. W 2012r. odbyła się czwarta edycja konkursu, w ramach której pracownicy BGK mogli zgłosić do realizacji własne projekty społeczne oparte o zidentyfikowane przez nich problemy lokalne. Odbiorcami projektów pracowniczych mogli być podopieczni instytucji publicznych – szkół, przedszkoli, świetlic, domów opieki, szpitali, schronisk, hospicjów, czy organizacji pozarządowych. Na ogłoszony w pierwszej połowie roku konkurs napłynęło 16 zgłoszeń przygotowanych przez zespoły pracowników centrali i oddziałów BGK. Wszystkie projekty zgłoszone do konkursu podlegały niezależnej ocenie, dokonanej przez kapitułę konkursu, w wyniku której zarząd fundacji BGK przyjął do realizacji 15 projektów i przeznaczył na ich realizację blisko 60 tys. zł.

Drugim ważnym elementem programu wolontariatu pracowniczego są lokalne akcje wolontariuszy BGK prowadzone w ramach programu „Przyjazne przedszkole”, w wyniku których powstają place zabaw przy wiejskich przedszkolach. W 2012r. powstały 3 kolejne place zabaw (w gminach Bielice, Lubiewo i Przeworsk).

Jak co roku przeprowadzona została także kolejna akcja pracownicza pod hasłem **„Małe marzenia do spełnienia”**. W grudniu 2012r., w odpowiedzi na listy podopiecznych Domów Dziecka z Mrągowa, Dębicy i Siennicy, pracownicy BGK spełnili ponad 80 dziecięcych marzeń. Dzieci z mrągowskiej placówki Towarzystwa Nasz Dom odwiedziły nas w Warszawie, gdzie wzięły udział w świątecznym spotkaniu z wolontariuszami – pracownikami banku.

6.3 Wyróżnienia, nagrody i rankingi

W 2012r. BGK otrzymał następujące nagrody, tytuły i wyróżnienia:

- Godło „Teraz Polska” przyznane przez Fundację Polskiego Godła Promocyjnego za Instrumenty wsparcia eksportu w ramach rządowego programu wspierania eksportu z ochroną ubezpieczeniową KUKES SA;
- Certyfikat Grand Prix Wielkopolski 2012 za Usługi Emisyjno-Inwestycyjne, System Przepływów Środków Europejskich, Współfinansowanie w ramach Funduszu JESSICA;
- Tytuł „Zasłużony dla polskich regionów” przyznany przez Związek województw RP za wkład w rozwój polskiej samorządności;
- Tytuł „Wybitny Eksporter Roku 2012” przyznany przez Stowarzyszenie Eksporterów Polskich za osiągnięcia w zakresie wspierania rozwoju eksportu;
- Fundacja BGK im. Jana Kantego Steczkowskiego - Laureat XIII Edycji Raportu Społeczna Odpowiedzialność przygotowanego przez Gazetę Finansową za realizację konkursu grantowego „Na dobry początek!”.

7 ROZWÓJ ZASOBÓW KADROWYCH BGK

Na dzień 31 grudnia 2012r. zatrudnienie w Banku wyniosło 1 275,7 etatu. W stosunku do stanu z końca 2011r. było niższe o 100,3 etatu (tj. o 7,3%). W całym 2012r. średni poziom zatrudnienia wyniósł 1 344,4 etatu i był wyższy o 0,4% w stosunku do tej samej wielkości dotyczącej 2011r. (1 339,7 etatów). Stan zatrudnienia w BGK zaprezentowano w tabeli 29.

TABELA 29: Stan zatrudnienia w BGK (w etatach)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Zmiana do 2011	Dynamika
Stan zatrudnienia BGK	1 376,0	1 275,7	-100,3	-7,3%
- Centrala	968,2	1 108,4	140,2	14,5%
- sieć Oddziałów	407,8	167,3	-240,5	-59,0%

Polityka zatrudnienia w 2012r. realizowana była zgodnie z założeniami zaktualizowanego „Wieloletniego Programu Rozwoju – Strategią Banku Gospodarstwa Krajowego na lata 2010-2014”. Zmiany w zatrudnieniu są wynikiem reorganizacji i restrukturyzacji Banku, skutkującej redukcją etatów (likwidacja stanowisk pracy) oraz przeniesieniem części pracowników pomiędzy jednostkami i komórkami organizacyjnymi zgodnie z nową strukturą organizacyjną. Zmiany organizacyjne wewnątrz Banku związane były przede wszystkim z wdrażaniem ważnych projektów modernizacyjnych, potrzebą unowocześnienia, wystandaryzowania oraz centralizacją procesów w obszarach sprzedaży, ryzyka, operacji i wsparcia. Oddziały Banku przekształcone zostały w placówki sprzedażowe, dedykowane do bezpośredniego kontaktu z klientem.

Wzrost zatrudnienia w Centrali wynikał m.in. z procesów centralizacyjnych np. centralizacja procesów operacji bankowych oraz działalności obsługującej były KFM, oraz ze zmiany podległości organizacyjnej niektórych stanowisk fizycznie usytuowanych w oddziałach a podlegających organizacyjnie departamentom w Centrali.:

- w obszarze operacji bankowych restrukturyzacja miała na celu centralizację i optymalizację procesów. W ramach tego obszaru, do struktur Centrali przeniesiono 62 osoby, tj. 14,8% stanu osób zatrudnionych w oddziałach w dniu 31.12.2011r.;
- w ramach obszaru byłego KFM – również objętego centralizacją – do Centrali (DBS) zostało przeniesionych 35 osób (8,4% zatrudnionych w oddziałach na dzień 31.12.2011r.);
- w ramach zmian w obszarze ryzyka (utworzenia trzech głównych regionalnych centrów ryzyka kredytowego w: Gdańsku, Krakowie i Poznaniu) zmigrowano 11 stanowisk pracy, tj. 2,6% zatrudnionych w oddziałach na dzień 31.12.2011r.;
- pozostała działalność objęta migracją z jednostek Banku do Centrali to 7 stanowisk pracy, co stanowi 1,7% zatrudnionych w oddziałach w dniu 31.12.2011r.

Restrukturyzację zatrudnienia w ujęciu liczbowym przedstawiono w tabeli 30.

TABELA 30: Restrukturyzacja zatrudnienia w jednostkach BGK – liczba stanowisk pracy

Wyszczególnienie	likwidacja stanowisk pracy	przeniesienie do Centrali BGK	przeniesienie do innych jednostek BGK
Jednostki Banku objęte restrukturyzacją	96	115	7
- obszar operacji bankowych	58	62	-
- obszar sprzedaży	26	1	7
- obszar byłej działalności KFM - WOPM	11	35	-
- obszar wsparcia	1	1	-
- ryzyko	-	11	-
- inne	-	5	-

Ponadto, przyrost etatyzacji w 2012r. w Centrali związany był z przygotowaniem Banku do wdrożenia CSB oraz koniecznością wspierania rządowych programów społeczno-gospodarczych realizowanych przez Bank.

W obszarze działalności terenowej zlikwidowano dwa oddziały: w Pile i w Tarnowie (zadania tych jednostek przeniesiono odpowiednio do Oddziałów w Poznaniu i Krakowie) oraz trzy Filie: w Bielsku – Białej, Kaliszu i Legnicy.

W wyniku restrukturyzacji zatrudnienia w BGK, zlikwidowanych zostało 96 stanowisk pracy; tj. 22,9% stanu z dnia 31.12.2011r.; 115 stanowisk pracy (27,4%) zostało przeniesionych do struktur Centrali; do innych jednostek BGK zostało przeniesionych 7 stanowisk pracy (1,7%).

Polityka rozwoju kadr w 2012r. realizowana była w formie szkoleń zamkniętych (zewnętrznych i wewnętrznych), otwartych, nauki języków obcych oraz studiów. Większość szkoleń organizowano w formie szkoleń zamkniętych (dla grup składających się wyłącznie z pracowników Banku), które dają możliwość ścisłego dostosowania programu szkolenia do potrzeb Banku, a ponadto pozwalają na przeszkolenie większej liczby osób oraz bardziej efektywne wykorzystanie środków finansowych.

Realizowano szkolenia merytoryczne o tematyce sprzyjającej pogłębianiu wiedzy w obszarach związanych z wykonywanymi zadaniami na stanowisku pracy oraz służące rozwijaniu u pracowników umiejętności niezbędnych do efektywnej realizacji przyjętych kierunków rozwoju Banku. W związku z przeprowadzoną w Banku restrukturyzacją zatrudnienia, położono nacisk na szkolenia pracowników z obszarów nią objętych. Część szkoleń sfinansowano z grantów EBI, głównie w zakresie profesjonalnej obsługi klienta.

8 ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

Rada Nadzorcza

Na dzień 31 grudnia 2012r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

- Wojciech Kowalczyk, Przewodniczący,
- Bogdan Klimaszewski, Zastępca Przewodniczącego,
- Grażyna Grzyb, Sekretarz,
- Rafał Baniak, Członek,
- Dorota Chlebosz, Członek,
- Elżbieta Markowska, Członek,
- Ryszard Pazura, Członek,
- Mirosław Pietrewicz, Członek,
- Radosław Stępień, Członek,
- Tomasz Szałwiński, Członek,
- Katarzyna Szarkowska, Członek,
- Agnieszka Szczepaniak, Członek
- Agnieszka Wachnicka, Członek.

TABELA 31: Skład Rady Nadzorczej BGK w 2012r.

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w Radzie	Funkcja w Radzie
Dominik Radziwiłł	01.01.2012 – 31.07.2012	Przewodniczący
Wojciech Kowalczyk	10.09.2012 – 31.12.2012	Przewodniczący
Sebastian Skuza	01.01.2012 – 30.11.2012	Zastępca Przewodniczącego
Bogdan Klimaszewski	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek/Zastępca Przewodniczącego*
Grażyna Grzyb	01.01.2012 – 31.12.2012	Sekretarz
Rafał Baniak	19.05.2012 – 31.12.2012	Członek
Dorota Chlebosz	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek
Adam Leszkiewicz	01.01.2012 – 18.05.2012	Członek
Elżbieta Markowska	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek
Ryszard Pazura	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek
Mirosław Pietrewicz	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek
Radosław Stępień	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek
Tomasz Szałwiński	09.02.2012 – 31.12.2012	Członek
Katarzyna Szarkowska	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek
Agnieszka Szczepaniak	01.01.2012 – 31.12.2012	Członek
Agnieszka Wachnicka	01.12.2012 – 31.12.2012	Członek
Halina Wesołowska	01.01.2012 – 25.01.2012	Członek

* Rada Nadzorcza, w dniu 7 grudnia 2012r., wybrała Pana Bogdana Klimaszewskiego do pełnienia stałe funkcji Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Zarząd

Na dzień 31 grudnia 2012r. Zarząd BGK działał w pięcioosobowym składzie:

- Dariusz Daniluk, Prezes Zarządu,
- Jarosław Bełdowski, Wiceprezes-Pierwszy Zastępca Prezesa Zarządu,
- Andrzej Ladko, Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Lasecki, Wiceprezes Zarządu,
- Ryszard Słowiński, Wiceprezes Zarządu.

TABELA 32: Skład Zarządu BGK w 2012r.

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w Zarządzie	Funkcja w Zarządzie
Dariusz Daniluk	01.01. – 30.06.2012	Prezes Zarządu
Ryszard Słowiński	01.01. – 30.06.2012	Wiceprezes-Pierwszy Zastępca Prezesa
Wojciech Kowalczyk	01.01. – 30.06.2012	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Kurella	01.01. – 30.06.2012	Wiceprezes Zarządu
Andrzej Ladko	01.01. – 30.06.2012	Wiceprezes Zarządu
Kadencja rozpoczęta z dniem 1 lipca 2012r.		
Dariusz Daniluk	01.07. – 31.12.2012	Prezes Zarządu
Jarosław Bełdowski	09.07. – 31.12.2012	Wiceprezes-Pierwszy Zastępca Prezesa
Wojciech Kowalczyk	01.07. – 23.08.2012	Wiceprezes Zarządu
Andrzej Ladko	01.07. – 31.12.2012	Wiceprezes Zarządu
Piotr Lasecki	20.09. – 31.12.2012	Wiceprezes Zarządu
Ryszard Słowiński	01.07. – 31.12.2012	Wiceprezes Zarządu

Struktura organizacyjna Banku

Na koniec 2012r. Bank realizował zadania poprzez Centralę oraz sieć 16 oddziałów. W okresie od stycznia do grudnia 2012r., nastąpiła zmiana w strukturze terenowej sieci oddziałów Banku. Działalność operacyjną do 30 września 2012r. zakończyły oddziały w Pile i Tarnowie, filie w Bielsku Białej, Kaliszu i Legnicy, punkty obsługi klienta w Legnicy oraz w Pile.

W 2012r. w ramach wdrożenia Nowego Modelu Operacyjnego Banku przeprowadzono również zmiany w strukturze organizacyjnej samych oddziałów polegające na scentralizowaniu zadań operacyjnych oddziałów w Centrum Operacji i Rozliczeń. W konsekwencji zlikwidowany został podział na KS (komórki sprzedażowe) i KOF (komórki operacyjno-finansowe). Oddział pełni teraz głównie funkcje sprzedażowe. Sama struktura w oddziałach ograniczona została do stanowisk: dyrektora, zastępcy dyrektora (w niektórych oddziałach) oraz komórek: Zespołu Doradców Klienta, Zespołu Analityków i komórki wsparcia. Tymczasowo pozostał w oddziałach Komitet Kredytowy Oddziału.

Z dniem 1 stycznia 2012r. wszedł w życie nowy Regulamin Organizacyjny Centrali BGK. Do najistotniejszych zmian w omawianym okresie zaliczyć należy:

- 1) przekształcenie z dniem 1 stycznia 2012r. Departamentu Finansowania Strukturalnego i Doradztwa – Sektor Publiczny w Departament Finansowania Strukturalnego i Doradztwa (DFSD),
- 2) utworzenie z dniem 1 stycznia 2012r. Departamentu Analiz i Badań (DAB).
- 3) likwidację od 28 lutego 2012r. Departamentu Zgodności z jednoczesnym rozdzieleniem zadań pomiędzy Departament Ryzyka Finansowego (w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności prowadzonej działalności Banku) oraz Departament Bezpieczeństwa (w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu),
- 4) przekształcenie z dniem 27 marca 2012r. Centrum Klientów Strategicznych w Departament Zarządzania Sprzedażą (DZS) wraz z przejęciem zadań ze zlikwidowanego Departamentu Wsparcia Sprzedaży,
- 5) przekształcenie z dniem 1 lipca 2012r. Departamentu Wspierania Handlu Zagranicznego w Departament Wspierania Eksportu,
- 6) zlikwidowanie od 1 sierpnia 2012r. Departamentu Informacji Zarządczej wraz z przekazaniem zadań DIZ do Departamentu Kontrolingu,
- 7) utworzenie z dniem 1 września 2012r. Biura Dokumentacji Kredytowej,
- 8) przekształcenie z dniem 14 stycznia 2013r. Biura Nadzoru Właścicielskiego w Departament Inwestycji Kapitałowych.
- 9) stworzenie w ramach Nowego Modelu Organizacyjnego Banku, w strukturach DRK scentralizowanych regionalnych komórek ryzyka w Poznaniu i Krakowie oraz komórki wsparcia w Gdańsku.

Od 1 lipca 2012r. w strukturze Banku zmianie uległa nazwa stanowiska „dyrektor banku” na „dyrektor zarządzający”.

W 2012 roku powołano Komitet Produktowy i Komitet Projektowy a rozwiązano Komitet IT. Na koniec roku działało w Centrali pięć Komitetów: Komitet Finansowy Banku, Komitet Kredytowy Banku, Komitet Produktowy Banku, Komitet Projektowy Banku oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego Banku.

9 ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO I OPERACYJNEGO

9.1 Organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym

W celu rozpoznania ryzyka kredytowego i jego ograniczania do akceptowalnego poziomu oraz systematycznej kontroli skuteczności podejmowanych działań, Bank stosuje proces zarządzania ryzykiem kredytowym, obejmujący identyfikację, ocenę, podejmowanie działań w celu redukcji, zabezpieczenia lub transferu tego ryzyka, monitorowanie oraz raportowanie.

Istotnym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym jest planowanie działań, które obejmuje całość procesu decyzyjnego polegającego na wydawaniu rekomendacji i zaleceń, modyfikowaniu oferty usług Banku oraz tworzeniu procedur w celu zapewnienia, że ekspozycje na ryzyko kredytowe pozostaną w granicach określonych przez władze Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest realizowane w Banku na dwóch poziomach:

- na poziomie ryzyka klienta z uwzględnieniem jednostkowej ekspozycji kredytowej rozumianego jako wysokość możliwej do poniesienia straty w wyniku braku spłaty części lub wszystkich ekspozycji kredytowych wobec danego klienta,
- na poziomie ryzyka portfela kredytowego Banku rozumianego jako stopień zagrożenia spłaty kredytów wskutek:
 - istnienia dużych współzależności między poszczególnymi ekspozycjami kredytowymi, zwiększających prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące pogorszenie warunków spłaty jednej ekspozycji kredytowej będą również wpływały na pogorszenie spłacalności innych ekspozycji kredytowych,
 - zmian koniunktury w branżach lub zmian innych wybranych parametrów rynkowych,
 - niedostatecznego dostosowania wewnętrznych kryteriów Banku dotyczących przyznawania kredytów i innych transakcji, skutkujących powstaniem ekspozycji kredytowych.

Bank dokonuje identyfikacji i oceny istniejącego ryzyka kredytowego w oparciu o:

- realizację wewnętrznych procedur pozwalających na zbadanie zdolności kredytowej poszczególnych kredytobiorców i określenie grupy ryzyka związanego z udzieleniem ekspozycji kredytowej,
- aktualizację ryzyka w wyniku kontroli i monitorowania pozycji aktywów zarządzanych przez jednostki organizacyjne Banku.

Bank stosuje ostrożnościowe podejście w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym. Główne cechy obecnego systemu zarządzania tym ryzykiem to:

- oddzielenie funkcji sprzedażowych od oceny ryzyka klienta zarówno na poziomie oddziału jak i w Centrali Banku,
- każdorazowa, kompleksowa ocena ryzyka kredytowego klienta z uwzględnieniem jednostkowej ekspozycji kredytowej dla każdej transakcji skutkującej powstaniem ekspozycji kredytowej, w celu zakwalifikowania do określonej klasy ryzyka kredytowego,
- stosowanie eksperckich metod pomiaru ryzyka kredytowego poprzez stosowanie – w zakresie ryzyka pojedynczej transakcji - analizy wskaźnikowej, opisowej do oceny ryzyka kredytowego, a w zakresie ryzyka portfelowego poprzez ocenę stopnia koncentracji portfela kredytowego Banku w ujęciu branżowym, podmiotowym i przedmiotowym,
- system kompetencji decyzyjnych stopniowany wg wielkości zaangażowania, w tym kolegalność decyzji kredytowych,
- okresowa weryfikacja ryzyka zawartych transakcji uwzględniająca zmiany sytuacji finansowej kredytobiorców oraz warunków otoczenia,
- dywersyfikacja branżowa, przedmiotowa, podmiotowa poprzez ustalanie akceptowalnych przez Bank limitów angażowania środków,
- analiza i weryfikacja zasad wyceny prawnych zabezpieczeń spłaty kredytów i tworzenia rezerw celowych,
- system monitoringu ekspozycji pozwalający na wczesną identyfikację zagrożeń lub sygnałów ostrzegawczych,
- system monitoringu i wyceny zabezpieczeń pozwalający na kontrolę zabezpieczeń poszczególnych ekspozycji i reagowanie w przypadku zmian ich wartości.

Jednym z podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym w BGK jest system limitów. Proces limitowania odbywa się zarówno na poziomie operacyjnym, jak i poziomie strategicznym zgodnie z właściwymi kompetencjami.

W zakresie ryzyka kredytowego stosuje się następujące grupy limitów:

- branżowe, odzwierciedlające ryzyko wynikające z rodzaju działalności klienta,
- przedmiotowe, wynikające z ryzyka, jakim obarczony jest cel udzielonego kredytu,
- podmiotowe, określone ze względu na typ klienta,

- produktowe.

Ponadto, jednym z najważniejszych czynników ryzyka kredytowego jest ryzyko koncentracji, które jest w Banku monitorowane zgodnie z przepisami Prawa bankowego i uchwałami KNF obowiązującymi w tym zakresie. Zgodnie z uchwałą Zarządu w Banku niezależnie od ustawowych limitów koncentracji funkcjonują dodatkowe ograniczenia angażowania się Banku obowiązujące na etapie podejmowania decyzji kredytowych.

Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania wyznaczonych limitów. W 2012r. Bank nie odnotował przekroczenia limitów wewnętrznych, jak i limitów zewnętrznych. W Banku okresowo sporządzane są raporty z zakresu ryzyka kredytowego m.in.:

- miesięczny raport ryzyka kredytowego zawierający rozszerzoną informację o charakterze zaangażowań, strukturze ryzyka całego portfela kredytowego oraz wykorzystania zewnętrznych i wewnętrznych limitów zaangażowania dla Komitetu Kredytowego Banku i Zarządu Banku,
- kwartalny raport ryzyka kredytowego zawierający rozszerzoną informację o charakterze zaangażowań, strukturze ryzyka całego portfela kredytowego (z uwzględnieniem portfela ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie) oraz wykorzystaniu zewnętrznych i wewnętrznych limitów zaangażowania – dla Komitetu Kredytowego Banku, Komitetu Finansowego Banku, Zarządu Banku oraz dla Komitetu ds. audytu wewnętrznego, a w okresach półrocznych dla Rady Nadzorczej Banku,
- kwartalny raport zawierający informację o testach warunków skrajnych ryzyka koncentracji zaangażowań – dla Komitetu Finansowego Banku,
- roczny raport z działalności kredytowej ze środków własnych i powierzonych, z uwzględnieniem ekspozycji finansujących nieruchomości oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie – dla Komitetu Kredytowego Banku, Komitetu Finansowego Banku, Zarządu Banku, Komitetu ds. audytu wewnętrznego oraz dla Rady Nadzorczej Banku.

Bank posiada odpowiednie procedury obejmujące zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem kredytowym.

9.2 Charakterystyka głównych rodzajów ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe to ryzyko związane z niewywiązaniem się kredytobiorcy z wynikającego z zawartej z bankiem umowy obowiązku spłaty należności i bezpośrednio oznacza niebezpieczeństwo, że kredytobiorca nie wywiąże się z podjętych zobowiązań finansowych i co za

tym idzie bank poniesie stratę z tytułu tej ekspozycji. Bank ogranicza ryzyko kredytowe w skali mikro poprzez działania podejmowane w ocenie i monitoringu klienta oraz w skali makro – całego portfela – poprzez ustalanie limitów dla poszczególnych segmentów i produktów.

Pomimo, że ryzyko kredytowe ma właściwie jednolity charakter, wyróżnić można jego podstawowe podtypy.

Ryzyko częściowego lub całkowitego niewykonania zobowiązania

Ryzyko niewykonania zobowiązania oznacza sytuację, w której kontrahent nie wywiązuje się z umownych terminów spłaty zobowiązań lub całkowicie takiej spłaty zaniecha. Realizacja tego ryzyka wiąże się z podwyższeniem kosztów poprzez generowanie dodatkowych rezerw celowych, które w przypadku całkowitej niespłacalności przekładają się na zrealizowaną stratę.

Bank minimalizuje ryzyko niewykonania zobowiązania poprzez :

- ocenę zdolności kredytowej kontrahenta opierającą się na modelach finansowych, w tym modelach predykcyjnych skutkujących przyznaniem kontrahentowi ratingu adekwatnego do poziomu ryzyka z nim związanego,
- okresowy monitoring sytuacji ekonomiczno-finansowej kontrahenta.

Ryzyko zabezpieczenia

Ryzyko zabezpieczenia występuje w przypadku gdy przyjęte zabezpieczenie ekspozycji jest nieadekwatne do wartości przyznanego finansowania lub gdy wartość zabezpieczenia podlega znacznym wahanom.

Ryzyko zabezpieczenia minimalizowane jest poprzez:

- politykę przyjmowania prawnych zabezpieczeń, przyjętą uchwałą Zarządu Banku, określającą warunki brzegowe adekwatności zabezpieczenia dla danego typu ekspozycji, klienta i zabezpieczenia,
- monitoring wartości zabezpieczeń, w szczególności zabezpieczeń hipotecznych, poprzez okresową weryfikację wycen nieruchomości,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmian wartości zabezpieczeń i ich wpływ na poziom rezerw celowych.

Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego

Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego w ryzyku kredytowym wiąże się bezpośrednio z ryzykiem niewykonania zobowiązania, ponieważ realizacja pierwszego skutkuje znacznym

podwyższeniem prawdopodobieństwa realizacji drugiego. Ryzyko to oznacza zwiększenie obciążeń kontrahenta poprzez niekorzystny wzrost stóp procentowych lub kursu walutowego niosące za sobą podwyższenie wysokości rat spłaty podjętego zobowiązania.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego poprzez:

- stosowanie odpowiednich procedur w zakresie udzielania finansowania w walutach obcych, w szczególności podczas weryfikacji źródeł spłaty należności,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmiany wartości stóp procentowych i kursu walutowego i ich wpływ na zdolność kredytową kontrahentów.

9.3 Organizacja procesu zarządzania ryzykiem finansowym

Funkcjonujący w BGK system zarządzania ryzykiem finansowym umożliwia jego monitorowanie we wszystkich podstawowych obszarach. Dla każdego z wyodrębnionych rodzajów ryzyka wdrożone są procedury opisujące kompetencje i odpowiedzialność poszczególnych komórek organizacyjnych Banku włączonych w proces monitorowania ryzyka, a także przedstawiające sam proces i wykorzystywane w nim metodologie.

Obowiązujący w BGK system pomiaru ryzyka finansowego obejmuje w szczególności następujące metody:

- wskaźniki płynności, lukę płynności, analizy stabilności środków oraz dzienny monitoring bazy depozytowej – stosowane w odniesieniu do ryzyka płynności,
- miary wielkości pozycji (m.in. wysokość pozycji walutowej, luka stopy procentowej) – stosowane w zakresie ryzyka walutowego i stopy procentowej, miary wrażliwości służące do szczegółowych analiz (BPV, Duration, wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę poziomu stóp procentowych) – stosowane w zakresie ryzyka stopy procentowej,
- wartość zagrożona (VaR) – stosowana w zakresie ryzyka rynkowego,
- wskaźniki adekwatności kapitałowej – wskaźniki wynikające z regulacji zewnętrznych określające dostosowanie wielkości funduszy własnych do poziomu i charakteru ryzyka, jakie Bank podejmuje, uwzględniając m.in. wielkość i strukturę aktywów ważonych ryzykiem,
- miary ryzyka w warunkach skrajnych (stress testy) – stosowane w zakresie ryzyka finansowego.

Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem finansowym w BGK jest system limitów. W Banku stosowane są:

- w zakresie ryzyka płynności – limity i wartości progowe wskaźników płynności,
- w zakresie ryzyka stopy procentowej – limity i wartości progowe miar wrażliwości, limity wielkości pozycji i limity straty,

- w zakresie ryzyka walutowego – limity wielkości pozycji i limity straty,
- w zakresie „adekwatności kapitałowej” – limity kapitałowe w poszczególnych rodzajach działalności.

Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania limitów. Raporty z zakresu ryzyka finansowego przekazywane są Komitetowi Finansowemu Banku, Zarządowi Banku, Komitetowi do spraw Audytu oraz Radzie Nadzorczej Banku. Procedury obejmują dodatkowo zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem finansowym, w szczególności w Banku funkcjonują metody zabezpieczania płynności w sytuacji normalnego funkcjonowania Banku oraz w sytuacji zmniejszenia lub zagrożenia płynności.

9.4 Charakterystyka głównych rodzajów ryzyka finansowego

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i pasywów, transakcji pozabilansowych, niedopasowania terminowego bieżących strumieni pieniężnych oraz możliwości poniesienia straty.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i z przyszłych planowanych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej,
- określenie rozwiązań umożliwiających przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Poziom ryzyka płynności jest przedstawiany w cyklicznych raportach płynności zawierających w szczególności informacje o wykorzystaniu nadzorczych i wewnętrznych limitów płynności, poziomie stabilności środków obcych i wynikach stress testów oraz dodatkowych analizach dotyczących m.in. płynności długoterminowej.

Bank kontroluje ryzyko płynności przy zastosowaniu systemu limitów i wartości progowych wskaźników płynności. System limitowania obejmuje płynność bieżącą, krótko, średnio i długoterminową. W całym 2012r. sytuacja płynnościowa Banku była stabilna. Nadzorcze miary płynności określone w uchwale nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie ustalenia

wiązących banki norm płynności (z późn. zm.) oraz wewnętrzne limity i wartości progowe wskaźników płynności nie były przekroczone.

Poziom ryzyka płynności jest przedstawiany w cyklicznych raportach płynności zawierających w szczególności informacje o wykorzystaniu nadzorczych i wewnętrznych limitów płynności, poziomie stabilności środków obcych i wynikach stress testów oraz dodatkowych analizach dotyczących m.in. płynności długoterminowej.

TABELA 33 Nadzorcze miary płynności z wyłączeniem funduszy przepływowych

Wyszczególnienie	limit	wartość na 31/12/2011	wartość na 31/12/2012
M1 – luka płynności krótkoterminowej (w mln zł)	0	5 957	19 663
M2 – współczynnik płynności krótkoterminowej	1	1,26	1,76
M3 – współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	1	16,81	20,45
M4 – współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1	1,28	2,58

Ryzyko stopy procentowej

W 2012r. ryzyko dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy kształtowało się na poziomie umiarkowanym. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej była ograniczana poprzez bieżące zarządzanie portfelem aktywów płynnych.

Bank kontrolował ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie:

- limitów BPV portfela handlowego i portfela bankowego,
- limitu ryzyka dochodu księgi bankowej z wyłączeniem kredytów zaciągniętych i udzielonych oraz depozytów oddziałowych księgi byłego KFM,
- wartości progowych dla ryzyka dochodu księgi bankowej,
- innych miar ryzyka, w tym głównie Duration i VaR.

Poziom ryzyka stopy procentowej jest przedstawiany w cyklicznych raportach ryzyka stopy procentowej zawierających w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów i wartości progowych ryzyka stopy procentowej, wynikach z tytułu zmian stóp procentowych, miarach (VaR, BPV, Duration, Modified Duration), analizie luki stopy procentowej, wrażliwości dochodu odsetkowego oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

TABELA 34 Podstawowe miary ryzyka stopy procentowej w tys. zł

Wyszczególnienie	wartość na 31/12/2011	wartość na 31/12/2012
BPV (portfel działalności skarbowej)	-222	-381
VAR (portfel działalności skarbowej)	1 973	3 397

Ryzyko walutowe

W 2012r. poziom ryzyka walutowego w Banku, podobnie jak w latach ubiegłych, był oceniany jako niski. Pomiar ryzyka odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany poprzez badanie wielkości pozycji walutowych, wykorzystanie limitów oraz VaR. W 2012r. nie odnotowano przekroczeń limitów wewnętrznych.

Raporty ryzyka walutowego zawierają w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka walutowego, wynikach z tytułu zmian kursów walutowych, VaR oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

Średnia pozycja walutowa w 2012r. wyniosła 34,8 mln zł. Pozycja walutowa Banku na 31/12/2012r. wyniosła 20,7 mln zł.

Ryzyko zmiany cen instrumentów kapitałowych

W 2012r. ryzyko cen instrumentów kapitałowych w Banku kształtowało się na poziomie niskim. Pomiar ryzyka odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany poprzez badanie wielkości portfela instrumentów kapitałowych oraz VaR. Na 31.12.2012r. VaR portfela zmiany cen instrumentów kapitałowych wyniósł 2,1 mln zł.

9.5 Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku oraz wszelkie nowe, istniejące i modyfikowane: produkty, procesy i systemy oraz uwzględnia czynniki wewnętrzne (takie jak: struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi od klientów, jakość kadr, zmiany organizacyjne oraz rotację kadr) i czynniki zewnętrzne (otoczenie działania Banku).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie oddziały/komórki organizacyjne centrali Banku oraz podmiot zależny, który jest nadzorowany przez właściwe komórki organizacyjne centrali Banku, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Centrali oraz zakresem ich obowiązków.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym poprzez wprowadzenie:

- funkcji koordynatora ryzyka operacyjnego,
- podejścia procesowego do oceny linii biznesowych, produktów o podwyższonym ryzyku oraz ryzyka generowanego przez oddziały i komórki organizacyjne centrali Banku,
- wskaźników ryzyka operacyjnego.

W Banku funkcjonuje Komitet Ryzyka Operacyjnego, który pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne, umożliwiając Zarządowi Banku nadzór i kontrolę poziomu ryzyka operacyjnego w Banku oraz skuteczności systemu zarządzania tym rodzajem ryzyka.

Raportowanie ryzyka operacyjnego odbywa się w oparciu o informacje wprowadzane do aplikacji Rejestr Ryzyka Operacyjnego przez koordynatorów ryzyka operacyjnego ze wszystkich oddziałów/komórek organizacyjnych centrali Banku i przekazywane z podmiotu zależnego.

Dodatkowo, Bank zarządza ryzykami trudnomierzalnymi, przede wszystkim ryzykiem braku zgodności i utraty reputacji, przyjmując zbliżone zasady jak w przypadku zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także ryzykiem modeli zgodnie z przyjętymi w tym zakresie procedurami wewnętrznymi.

9.6 Charakterystyka ryzyka operacyjnego

Wartość straty brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2012 roku wyniosła 388 tys. zł a wartość straty netto była na poziomie 136 tys. zł. Poziom rezerw utworzonych na zdarzenia ryzyka operacyjnego na koniec 2012 roku wyniósł 26,6 mln zł.

9.7 Adekwatność kapitałowa Banku

Bank monitoruje poziom adekwatności kapitałowej za pomocą wskaźników adekwatności kapitałowej (współczynnika wypłacalności i wskaźnika kapitału wewnętrznego).

W 2012r. normy adekwatności kapitałowej określone w art. 128 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy Prawo bankowe były zachowane (współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 8% oraz wskaźnik kapitału wewnętrznego na poziomie co najmniej 100%).

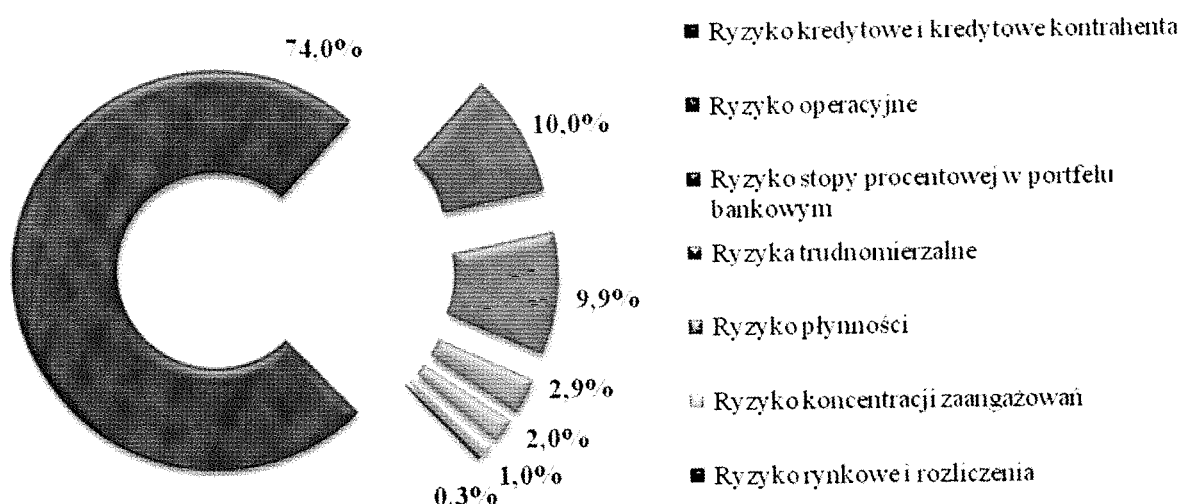
TABELA 35 Wskaźniki adekwatności kapitałowej

Wyszczególnienie	wartość na 31/12/2011	wartość na 31/12/2012	zmiana
Całkowity wymóg kapitałowy w mln zł *	899	896	-3
Kapitał wewnętrzny w mln zł	986	1 064	78
Fundusze własne z kapitałem krótkoterminowym w mln zł	1 501	1 890	389
Współczynnik wypłacalności	13,4%	16,9%	3,5
Wskaźnik kapitału wewnętrznego	65,7%	56,3%	-9,4

Poprawa wskaźników adekwatności kapitałowej w 2012r. wynikała ze zwiększenia funduszy własnych w związku z podziałem wyniku Banku za rok 2011.

Kapitał wewnętrzny wyznaczany jest z tytułu ryzyk uznanych przez Bank za istotne. Największą część stanowi kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta. Strukturę kapitału wewnętrznego zaprezentowano na rys. 5.

Rys. 5

10 KIERUNKI ROZWOJU BGK

Zgodnie z misją Banku Gospodarstwa Krajowego, jego głównym celem jest sprawna i efektywna kosztowo realizacja działalności zleconej przez Państwo, uzupełniona przez oferowanie wybranym segmentom rynku produktów i usług bankowych w ramach działalności własnej.

BGK będzie aktywnie uczestniczył w realizacji polityki finansowej, gospodarczej i społecznej Państwa, a w szczególności w działaniach o charakterze antycyklicznym, komplementarnych z działaniami innych instytucji krajowych i zagranicznych. BGK będzie przygotowany do absorpcji i dystrybucji środków poprzez kredytowe i poręczeniowe instrumenty finansowe. Aktywność ta będzie selektywna, uwzględniająca stan finansów Państwa oraz potrzeby gospodarcze i społeczne.

Priorytetami Banku w najbliższych latach będzie organizacja finansowania w zakresie realizacji Programu Inwestycje Polskie oraz oferowanie produktu portfelowej linii gwarancyjnej w formule *de minimis* w obszarze poręczeń i gwarancji.

Celem pierwszego programu jest zapewnienie zachowania obecnej dynamiki realizacji projektów infrastrukturalnych o długim horyzoncie czasowym, przy wykorzystaniu atrakcyjnego finansowania. Program służy wspieraniu rentownych projektów w infrastrukturę energetyczną i gazową, zagospodarowanie złóż węglowodorowych, w infrastrukturę transportową, samorządową (utylicacja odpadów, komunikacja) oraz przemysłową i telekomunikacyjną. W ramach Programu Inwestycje Polskie BGK będzie organizował finansowanie projektów infrastrukturalnych samodzielnie lub we współpracy z instytucjami finansowymi, krajowymi i zagranicznymi.

Celem drugiego programu jest utrzymanie przez system bankowy w okresie spowolnienia gospodarczego poziomu finansowania małych i średnich przedsiębiorców. Z uwagi na konstrukcję produktu w roku 2013 nie będzie pobierana opłata prowizyjna przez Bank za udzielenie gwarancji. Dodatkowo gwarancja BGK obniży wymogi kapitałowe systemu bankowego.

Skala tych programów w okresie 2-3 lat może osiągnąć poziom odpowiednio dla Inwestycji Polskich do 40 mld zł, a dla Portfelowej Linii Gwarancyjnej *de minimis* do 30 mld zł. Dla realizacji tych celów Bank będzie wzmacniany kapitałowo. Pierwszym krokiem tych zmian była sprzedaż akcji PKO BP S.A., która miała miejsce w styczniu 2013r. Ponadto w przypadku potrzeby dalszego zwiększenia kapitałów Banku, nastąpi ich wzrost w terminach i wielkości adekwatnych do rosnących potrzeb Banku, do wysokości 10 mld zł zgodnie z przyjętym przez rząd programem.

Realizując misję zawartą w ustawie o BGK, uwzględniając oczekiwania interesariuszy Banku oraz wewnętrzne i zewnętrzne warunki funkcjonowania takie jak: kryzys finansowy w Unii Europejskiej, przygotowanie do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, konsolidacja finansów publicznych, priorytety polityki gospodarczej rządu RP, Bank będzie się koncentrował na trzech kluczowych obszarach: programach rządowych, obsłudze jednostek sektora finansów publicznych, działaniach w ramach programów własnych.

W ramach programów rządowych działania Banku będą obejmowały: realizację płatności ze środków Unii Europejskiej z rachunków Ministerstwa Finansów w obecnej i przyszłej (2014 – 2020) perspektywie finansowej Unii Europejskiej, rozwój i modernizację infrastruktury (transportowej, komunalnej, mieszkaniowej, związanej z ochroną środowiska), bankową obsługę należności i zobowiązań Skarbu Państwa, wspieranie realizacji programów unijnych, rządowe programy wspierania eksportu, programy poręczeniowe i gwarancyjne.

W obszarze obsługi jednostek sektora finansów publicznych Bank nadal będzie pełnił wiodącą rolę w konsolidacji finansów publicznych. W kolejnych etapach, wykorzystując zebrane już doświadczenia, BGK będzie mógł zapewnić bankową obsługę dla innych jednostek sektora finansów publicznych.

W ramach realizacji celów związanych z obszarem programów własnych Bank będzie zorientowany na obsługę podmiotów z sektorów strategicznych, finansowanie oraz bankowość transakcyjną dla JST, spółek komunalnych i zakładów opieki zdrowotnej. W sektorze przedsiębiorstw BGK będzie zmniejszał swoje zaangażowanie, koncentrując się przede wszystkim na finansowaniu projektów infrastrukturalnych (w tym poprzez inwestycje w fundusze infrastrukturalne oraz o charakterze innowacyjnym).

Działania w tych obszarach mają na celu zapewnienie komplementarnej dla systemu bankowego działalności polegającej na uzupełnieniu finansowania komercyjnego dla sektora samorządowego, spółek komunalnych i jednostek ochrony zdrowia przy wycofaniu się z obsługi osób fizycznych i ograniczeniu działalności w obsłudze podmiotów gospodarczych wyłącznie do segmentów strategicznych.

Głównym źródłem finansowania działalności kredytowej BGK pozostają depozyty podmiotów sektora finansów publicznych, wspierane przez emisje obligacji własnych.

BGK będzie kontynuował dostosowanie struktury Banku do celów długofalowych, wdrażanie nowego systemu informatycznego oraz automatyzację procesów obsługi działalności zleconej.

- Dokonując ciągłej analizy sposobu funkcjonowania organizacji i procesów w niej zachodzących, Bank identyfikuje obszary wymagające zmian w związku z realizacją Strategii BGK i nałożonymi obowiązkami prawnymi. Takie zadania określone jako priorytetowe dla funkcjonowania Banku prowadzone są w formule projektowej.

W 2012 roku BGK dokonał zmian w zakresie zarządzania projektami i inicjatywami, a w szczególności:

- utworzono Komitet Projektowy,
- zbudowano nowy proces planistyczny dla portfela projektów,
- położono nacisk na cykliczne monitorowanie i raportowanie zaleceń Zarządu dotyczących poszczególnych projektów oraz prezentowanie na posiedzeniach Zarządu informacji o postępach w najważniejszych projektach,
- rozszerzono monitorowanie i raportowanie do Zarządu zaangażowania zasobów ludzkich w projektach.

W 2012 roku w Banku Gospodarstwa Krajowego realizowane było 28 projektów, z czego 17 opisanych poniżej zakwalifikowano jako projekty strategiczne:

1) Projekty aktywne:

- *Wdrożenie Nowego Centralnego Systemu Bankowego (faza wdrożeniowa)* – wdrożenie nowego informatycznego systemu bankowego, dostosowanego do bieżących wymagań Banku, a także innych zadań wynikających z obsługi sektora publicznego; przejście z fazy analitycznej,
- *Nowy Model Operacyjny Banku (faza wdrożeniowa)* – dostosowanie procesów sprzedażowych, ryzyka i operacji Banku do standardów rynkowych (z uwzględnieniem specyfiki BGK),
- *Nowa Bankowość Elektroniczna (faza wdrożeniowa)* – stworzenie nowoczesnego i konkurencyjnego rozwiązania dla bankowości elektronicznej,
- *Rachunek skonsolidowany (faza wdrożeniowa)* – wdrożenie modułu konsolidacyjnego zgodnego z najwyższym standardem rynkowym,
- *Centrum Wspomagania Decyzji Zarządczych* – wdrożenie hurtowni danych, której zadaniem będzie dostarczenie Bankowi szybkiej, wiarygodnej i użytecznej informacji zarządczej,
- *Wdrożenie Systemu Wspomagającego Centrum Gospodarki Własnej BGK* – wdrożenie systemu zarządzania klasy ERP,
- *Oprogramowanie wspierające proces przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* – poprawa jakości danych dostępnych w aktualnie funkcjonującym rejestrze

ustawowym oraz wdrożenie i efektywne wykorzystanie nowego oprogramowania wspierającego proces przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,

2) Projekty zamknięte:

- *Standaryzacja procesów obsługi funduszy oraz programów rządowych (PSDZ)* –implementacja wybranych procesów działalności zleconej i działalności własnej w systemie BPMS oraz utworzenie portalu do składania zleceń (projekt ściśle powiązany z NMOB). Projekt został zamknięty 1 marca 2013 roku,
- *Fundusz Infrastrukturalny (faza wdrożeniowa i analityczna)* – uzgodnienie z potencjalnymi inwestorami warunków powołania Funduszu Infrastrukturalnego oraz przygotowanie niezbędnej dokumentacji do utworzenia Funduszu. Projekt został zamknięty 4 stycznia 2013 roku,
- *Przygotowanie Banku Gospodarstwa Krajowego do wydzielenia czynności związanych z udzielaniem poręczeń i gwarancji w ramach programów rządowych oraz funkcjonowania Banku po wdrożeniu zmian* – przygotowanie do wydzielenia działalności poręczeniowej poza struktury Banku. Projekt został zamknięty 10 sierpnia 2012 roku,
- *Obsługa transakcji masowych klientów podlegających konsolidacji finansów publicznych (OTM)*–spełnienie wymagań nałożonych na Bank przez ustawodawcę w związku z nowelizacją ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 grudnia 2010 roku poprzez przejęcie obsługi rachunków jednostek określonych w wyżej wymienionej ustawie. Projekt został zamknięty 17 lipca 2012 roku,
- *Obsługa Kasowa Klientów BGK* – uzupełnienie oferty prowadzenia rachunków o sprawne narzędzia obsługi gotówkowej (zapewnienie bliskości placówki i/lub możliwości konwojowania gotówki). Projekt został zamknięty 1 czerwca 2012 roku,
- *Uruchomienie Centrum Odtworzeniowego BGK w lokalizacji Nowy Sękowin* – przygotowanie Centrum Odtworzeniowego i planu ciągłości działania dla 26 procesów krytycznych. Projekt został zamknięty 9 maja 2012 roku,
- *Wdrożenie nowego ratingu JST* - usprawnienie i ujednolicenie zasad i trybu oceny JST w ramach wystandaryzowanego i scentralizowanego w jednym narzędziu procesu udzielania kredytów oraz monitoringu ekspozycji kredytowych. Projekt został zamknięty 27 marca 2012 roku,
- *Wdrożenie i korzystanie z narzędzi wsparcia informatycznego dla obszaru HR* – wdrożenie systemu do kompleksowego zarządzania informacją i procesami z obszaru HR. Projekt został zamknięty 19 stycznia 2012 roku.